

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Att våga se komplexa samband

EN STUDIE AV HUR VÄRNAMO KOMMUN KAN ARBETA MED
SYNERGIER OCH KONFLIKTER INOM AGENDA 2030

Sandra Sternad Fackel

Göteborgs universitet, Institutionen för globala studier

Examensarbete i humanekologi

Bachelor thesis in human ecology

Höstterminen 2018

Handledare: Tom Böhler

Sammanfattning

FN:s och den svenska statens vägledning till kommuner som vill arbeta med Agenda 2030 framhåller att alla globala mål hänger samman på ett positivt sätt. Det finns dock forskning, bland annat av Pradhan et al. (2017), som tyder på att situationen inte är fullt så enkel då det också finns konflikter som gör det svårt att uppnå flera mål parallellt. Därför syftar denna studie till att bidra med förståelse om hur kunskap om synergier och konflikter inom Agenda 2030 kan användas för att stärka kommuners hållbarhetsarbete. Uppsatsen utgör en fallstudie av Värnamo kommun och genomförs genom kvalitativa litteraturstudier, intervjuer samt en fokusgrupp. Resultaten tolkas utifrån Pradhan et al. (2017) samt de tre hållbarhetsdimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Studien kommer fram till att Värnamo kommun satsar mer på frågor som rör ekologisk än social hållbarhet, men att organisationen på grund av konflikter mellan ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet ändå riskerar att bidra till miljömässig ohållbarhet. Uppsatsens viktigaste rekommendation till kommunen är att de bör arbeta mer tvärsektorielt med hållbar utveckling samt analysera sina insatser utifrån synergier och konflikter. Genom att arbeta på ett sådant sätt minimeras risken för att hållbar utveckling inom vissa områden sker på bekostnad av ohållbarhet inom andra områden. Studien belyser därmed vikten av att våga och kunna studera de komplexa samband som finns inom hållbar utveckling.

Nyckelord: Agenda 2030, hållbar utveckling, målkonflikter, synergier, Värnamo kommun.

Tack!

Tack till alla medarbetare inom Värnamo kommun som har deltagit i intervjuer och fokusgrupp. Det har varit otroligt lärorikt för mig att samarbeta med er, och jag hoppas att ni får användning av denna uppsats i ert fortsatta arbete.

Ett stort tack riktas också till min handledare Tom Böhler för goda råd och peppande ord.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Tack!.....	1
Begreppsförklaringar och förkortningar.....	4
1. Inledning.....	5
1.1 Problemformulering.....	5
1.2 Syfte och frågeställningar	6
1.3 Avgränsningar	7
1.4 Ämnes- och samhällsrelevans	7
1.5 Disposition.....	8
2. Bakgrund och tidigare forskning.....	8
2.1 Vad innebär hållbar utveckling?.....	8
2.2 FN:s arbete med hållbar utveckling.....	9
2.3 Agenda 2030 i Sverige	10
2.3.1 Sveriges nationella arbete	10
2.3.2 Vägledning till kommuner	11
2.4 Värnamo kommun	12
2.5 Tidigare forskning	13
2.5.1 Kritisk forskning om Agenda 2030.....	13
2.5.2 Lokalt arbete med Agenda 2030	14
3. Teoretiskt ramverk	15
3.1 Teorier om positiva och negativa samband	15
3.2 De tre dimensionerna av hållbar utveckling.....	17
3.3 Kritik mot det teoretiska ramverket.....	18
4. Metod och material.....	19
4.1 Metodologiska utgångspunkter.....	19
4.2 Fallstudie som metod.....	19
4.3 Systematiserande textanalys	20
4.4 Intervjuer	21
4.5 Fokusgrupp	22
4.6 Metodkritik	23
4.7 Validitet och reliabilitet	24
5. Resultat och analys.....	25
5.1 Relevanta mål för Värnamo kommun	25

5.2 Vilka kopplingar finns respektive saknas mellan Värnamo kommuns hållbarhetsarbete och Agenda 2030?	26
5.2.1 Kopplingar till Agenda 2030 - resultat från styrdokument	26
5.2.2 Kopplingar till Agenda 2030 - resultat från intervjuer	28
5.2.3 Kopplingar till Agenda 2030 - analys av styrdokument och intervjuer	30
5.3 Hur relaterar kommunens hållbarhetsarbete till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet?	31
5.3.1 Relation till hållbarhetsdimensioner - resultat från styrdokument.....	31
5.3.2 Relation till hållbarhetsdimensioner - resultat från intervjuerna	32
5.3.3 Relation till hållbarhetsdimensioner – analys av styrdokument och intervjuer	32
5.4 Hur kan Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter på lokal nivå?.....	33
5.4.1 Synergier och konflikter – resultat från styrdokument	33
5.4.2 Synergier och konflikter – resultat från intervjuer	34
5.4.3 Synergier och konflikter – resultat från fokusgrupp	34
5.4.4 Synergier och konflikter – analys av styrdokument, intervjuer och fokusgrupp	37
5.4.5 Synergier och konflikter – resultat inom tre mål	38
5.4.6 Sammanfattande analys av synergier och målkonflikter	44
6. Diskussion och slutsats.....	45
6.1 Rekommendationer till Värnamo kommun	45
6.2 Sammanfattning av slutsatser och diskussion	46
6.3 Återstående forskning	48
Referenslista	49
Bilaga 1. Kopplingar mellan Värnamo kommuns arbete och Agenda 2030.....	53
Bilaga 2. Relevanta mål för Värnamo kommun.....	69
Bilaga 3. Intervjufrågor	77

Begreppsförklaringar och förkortningar

- Agenda 2030: FN-resolution för hållbar utveckling som gäller för perioden 2015 - 2030. Innehåller 17 mål som kallas för ”de globala målen för hållbar utveckling” eller ”de globala målen”.
- Hållbar utveckling: långsiktig utveckling med förmåga att bibehålla specifika kvaliteter av mänskligt välbefinnande, social rättvisa och miljömässig integritet (Leach, Scoones, Stirling 2010: xiv).
- Kausalitet: orsakssamband mellan hur en faktor påverkar en annan (positivt eller negativt), exempelvis att hög uppfyllelse av ett mål leder till hög uppfyllelse av ett annat.
- Korrelation: statistisk samvariation (positivt eller negativt) mellan två faktorer, exempelvis att hög uppfyllelse av ett mål korrelerar med hög uppfyllelse av ett annat mål. Säger dock inget om kausalitet.
- Konflikt/målkonflikt: uppfyllelse eller framsteg inom ett mål korrelerar med låg uppfyllelse av ett annat mål.
- Synergi: uppfyllelse eller framsteg inom ett mål korrelerar med hög uppfyllelse av ett annat mål.

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Agenda 2030 antogs av FN:s (Förenta nationerna) generalförsamling 2015 och framhålls som den mest ambitiösa planen för hållbar utveckling som världen någonsin antagit. Alla medlemsländer i FN står bakom resolutionen. Agendan består av 17 globala mål som handlar om att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringarna samt skapa fredliga och trygga samhällen. FN menar att dessa mål är odelbara och att både ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är integrerade i dem (Regeringskansliet u.å.). Att målen är odelbara innebär att inget av målen kan nås på bekostnad av ett annat och att framgång krävs inom samtliga områden för att uppnå en hållbar utveckling (Agenda 2030-delegationen u.å.a.). Kritiska röster kring huruvida målen enbart är odelbara på ett positivt sätt - alltså att framsteg inom ett mål alltid gynnar framsteg inom andra områden - finns däremot hos ett antal forskare, bland andra Pradhan, Costa, Rybski, Lucht och Krop (2017). Deras resultat belyser att det visserligen finns synergier (positiva samband) men också konflikter (negativa samband som gör att uppfyllelse av ett mål gör det svårare att uppnå ett annat mål) inom Agenda 2030. Exempelvis menar forskarna att ökat ekonomiskt välmående i ett land generellt leder till mindre fattigdom och bättre hälsa, men samtidigt till större växthusgasutsläpp och mer matavfall (Pradhan et al. 2017).

Sverige har en vision om att vara ledande i genomförandet av Agenda 2030, och regeringen har pekat ut den lokala nivån som avgörande för att nå målen. Regeringen menar samtidigt att det finns ett behov av ökad kunskap i kommunerna om agendans innehåll och hur kommuner kan bidra till måluppfyllelse (Regeringskansliet 2018:57f). Därför är det i flera fall svårt, inte minst för små kommuner, att bedriva ett systematiskt arbete med agendan (Agenda 2030-delegationen 2018). Värnamo kommun är en av de aktörer som saknar ett sammanhållet arbete med agendan men som vill se över sitt hållbarhetsarbete utifrån detta perspektiv. Under hösten 2018 kontaktade kommunens hållbarhetsstrateg Institutionen för globala studier vid Göteborgs universitet för att se om någon student ville skriva sin kandidatuppsats om hur kommunen kan stärka sitt hållbarhetsarbete utifrån agendan. Denna uppsats är ett resultat av denna förfrågan och skrivs på uppdrag av Värnamo kommun.

Till hjälp för Värnamo kommun och andra lokala aktörer som vill arbeta med Agenda 2030 finns bland annat vägledning i form av tips och rapporter från Sveriges kommuner och

landsting (SKL) och Agenda 2030-delegationen. Dessa rapporter är dock av övergripande karaktär och lyfter främst fram att alla målen är integrerade. SKL arbetar även med att sprida exempel på hur vissa kommuner tagit sig an agendan, men det saknas mer kritiska granskningar av vilka konflikter som kan finnas inom de globala målen och hur lokala aktörer kan hantera dessa.

Vägledningen för kommuner som vill arbeta med Agenda 2030 fokuserar alltså snarare på synergier än på potentiella målkonflikter, trots att det finns forskning som tyder på att båda sidorna av myntet är viktiga. Därmed ges en förenklad bild av innehållet i agendan och av hur kommuner kan bidra till hållbar utveckling generellt. Om lokala aktörer försöker att dra sitt strå till Agenda 2030-stacken utan att ta hänsyn till målkonflikter riskerar Sveriges bidrag till global måluppfyllelse att bli lägre än vad det annars kunnat bli. Dessutom finns en risk att kommunernas arbete med hållbar utveckling inom vissa områden sker på bekostnad av ohållbarhet inom andra områden. Därmed menar jag att det finns ett behov av att kommuner drar lärdomar av studier som omfattar såväl synergier som konflikter inom de globala målen. Då jag inte har funnit någon tidigare forskning gällande vilka positiva och negativa effekter som kan uppstå i arbetet med hållbar utveckling på lokal nivå finns här en viktig kunskapslucka som denna studie avser att bidra till att fylla. Uppsatsen utgör därför en fallstudie av hur Värnamo kommun kan arbeta med Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till såväl synergier som målkonflikter.

1.2 Syfte och frågeställningar

Studien syftar till att bidra med förståelse om hur kunskap om synergier och konflikter inom Agenda 2030 kan användas för att stärka kommuners hållbarhetsarbete inom samtliga tre hållbarhetsdimensioner. För att uppnå syftet görs en fallstudie av Värnamo kommuns hållbarhetsarbete i relation till Agenda 2030.

Syftet besvaras med hjälp av följande frågeställningar:

- Vilka kopplingar finns respektive saknas mellan Värnamo kommuns hållbarhetsarbete och Agenda 2030?
- Hur relaterar Värnamo kommuns hållbarhetsarbete till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet?
- Hur kan Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter på lokal nivå?

1.3 Avgränsningar

Då denna uppsats utgör en fallstudie görs en geografisk och organisatorisk avgränsning till Värnamo kommun. Uppsatsens teoretiska fokus utgörs främst av Pradhan et al. (2017) studie om synergier och målkonflikter, vilken kompletteras av en analys utifrån ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Det finns många andra studier på området, men Pradhan et al. (2017) är en av få rapporter som ger ett helhetsperspektiv genom att analysera samband mellan samtliga 17 globala mål. Vidare avgränsas uppsatsens metod till textanalys, sex intervjuer och en fokusgrupp. Fler personer, exempelvis politiker samt personer i kommunens utförarverksamheter, kunde ha valts ut till intervjuer och fokusgrupp. Med tanke på studiens syfte bedöms det dock vara mest relevant att tala med tjänstepersoner på strategisk nivå.

Slutligen avgränsas studiens resultat och analys genom att inte behandla samtliga 169 delmål i Agenda 2030. För att kunna säga något om vilka mål som Värnamo kommun eventuellt bör stärka sitt arbete inom görs en bedömning av vilka delmål som anses vara relevanta för kommunen. ”Relevans”¹ innebär att delmål som faller inom följande kategorier inte tas med i resultat och analys:

- Delmål som Statistiska centralbyrån (2017) bedömt vara uppnådda till 100 procent inom Sverige (till exempel delmål 1.1 Avskaffa den extrema fattigdomen.)
- Delmål som inte faller inom Värnamo kommuns ansvarsområden utan ligger hos andra aktörer (till exempel delmål 3a Stärka genomförandet av WHO:s ramkonvention om tobakskontroll i alla länder.)

1.4 Ämnes- och samhällsrelevans

Humanekologi handlar i sin bredaste bemärkelse om förhållanden mellan människa och miljö (Marten 2001:1f). Det finns en uppsjö av humanekologiska perspektiv kring vad hållbar utveckling innebär och hur det kan uppnås, och även om inte alla utgår ifrån de tre hållbarhetsdimensionerna betonas ofta vikten av en helhetssyn och att inkludera flera perspektiv i begreppet (Marten 2001:9). Vidare spelar offentlig sektor en viktig roll för hållbar utveckling, inte minst i länder som Sverige där denna sektor är omfattande (Norén 2007:88). Just kommunernas hållbarhetsarbete är relevant på flera sätt, bland annat då de har direkta kontaktytor gentemot medborgarna samt omfattande offentlig upphandling (ibid). Hur Värnamo utformar sitt hållbarhetsarbete har därmed potential att påverka relationerna mellan människa, ekosystem och samhället i stort. Det kan exempelvis röra sig om huruvida

---

¹ För en sammanställning av vilka delmål som bedöms vara relevanta för kommunen, se bilaga 2.

kommunen tar hänsyn till miljömässiga och sociala aspekter i sin offentliga upphandling, vilka politiska mål som finns för hur samhället bör utvecklas, samt om och hur kommunen försöker påverka medborgarna att leva mer hållbart. Därför är det intressant ur ett humanekologiskt perspektiv att studera hur Värnamo kommuns hållbarhetsarbete kan utvecklas genom att ta hänsyn till synergier och konflikter inom Agenda 2030.

1.5 Disposition

Kapitel 2 ger en introduktion till begreppet hållbar utveckling och Agenda 2030 samt vilken vägledning som finns för svenska kommuner som vill arbeta med agendan. Dessutom ges en kort sammanfattning av Värnamo kommuns målsättningar samt en överblick av tidigare forskning med relevans för studien. I kapitel 3 presenteras det teoretiska ramverket som består av Pradhan et al (2017) forskning om synergier och konflikter samt de tre hållbarhetsdimensionerna. Studiens metod och material presenteras i kapitel 4. Kapitel 5 besvarar studiens tre frågeställningar, och utgör alltså redovisningen av uppsatsens resultat och analys. Parallellt med detta kapitel rekommenderas läsaren att ta en titt på bilaga 1 då denna innehåller mer detaljerad information än vad som presenteras i kapitlet. I kapitel 6 knyts uppsatsen ihop genom att sammanfatta resultaten och diskutera dessa utifrån problembeskrivningen samt det teoretiska ramverket. Här ges även ett antal rekommendationer till hur Värnamo kommun kan utveckla sitt hållbarhetsarbete. I slutet av uppsatsen återfinns en referenslista samt bilagor.

2. Bakgrund och tidigare forskning

2.1 Vad innebär hållbar utveckling?

Termen ”hållbar utveckling” är långt ifrån ett entydigt koncept. Det finns många definitioner och tolkningar av dess innebörd, och flera forskare har kritiserat begreppet för dess vaghet (Morris 2012:39). Andra menar att begreppets plasticitet – att det kan betyda olika saker för olika aktörer – är en styrka då det tillåter en bred uppslutning kring frågan (Hugé et al. 2013:188). En vanligt förekommande definition togs fram av den så kallade Brundtlandkommissionen (se 2.2 nedan): *”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”* (FN 1987:41). Rapporten fastslog att hållbar utveckling innebär att hänsyn måste tas till naturens möjligheter att absorbera effekterna av mänskliga aktiviteter, men att teknik- och samhällsutveckling ändå möjliggör fortsatt ekonomisk tillväxt (FN

1987:16). Denna förståelse har dock kritiserats för att fokusera för mycket på välståndsökningar för människor på bekostnad av miljömässig hållbarhet (Caradonna 2017:155). Därför förstås hållbar utveckling i denna uppsats enligt definitionen av Leach et al. (2010): *"The capability of maintaining over indefinite periods of time specified qualities of human well-being, social equity and environmental integrity"* (Leach et al. 2010:xiv). Leach et al. (2010) belyser de starka, komplexa band som finns mellan den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen och att hållbarhetsarbete därmed måste omfatta alla aspekter (Leach et al. 2010:16f). Författarna menar att vilka kvaliteter som ska upprätthållas inom dessa områden är kontextspecifika och måste beslutas genom politiska processer (Leach et al. 2010:12). Generellt kan dock ekologisk hållbarhet förstås som att inte överskrida kapaciteten för planetens ekosystem, inklusive den biologiska mångfalden (Morelli 2011:5), medan social hållbarhet bland annat handlar om jämlikhet och deltagande (McKenzie 2004). Slutligen innebär ekonomisk hållbarhet en rimlig materiell levnadsstandard för alla människor inom ramen för social och ekologisk hållbarhet (Spangenberg 2005:57f).

2.2 FN:s arbete med hållbar utveckling

Hållbar utveckling är ett relativt nytt samtalsämne inom internationell politik, vilket delvis beror på att konsensus sakta har byggts upp kring människans negativa påverkan på miljön (Leal Filho et al. 2017:131). Samtalen om hållbar utveckling i relation till sociala, ekologiska och ekonomiska frågor fick ökad spridning 1987 genom den så kallade Brundtlandkommissionens rapport *"Vår gemensamma framtid"* (FN-förbundet 2012). Ett av resultaten från rapporten var att FN 1992 tog fram handlingsprogrammet Agenda 21 med långsiktiga mål och riktlinjer för att motverka miljöförstöring, demokratiproblem och fattigdom. Agenda 21 fick stort genomslag under 1990-talet, inte minst i Sverige där alla kommuner beslutade att ta fram lokala handlingsprogram. Med åren har dock engagemanget för att arbeta med Agenda 21 sjunkit bland kommunerna (ibid).

Nästa större målsättning för hållbar utveckling kom genom de så kallade Millenniemålen. De åtta målen skulle uppnås till 2015 och handlade främst om att förbättra livet för världens fattiga (FN 2015). Millenniemålen möttes av en hel del kritik för att fokusera för mycket på fattigdomsbekämpning och västerländsk utveckling i det globala syd, medan mindre vikt lades vid hållbar utveckling i det globala nord (Carant 2016:25). Framgångar nåddes delvis genom minskad andel människor som lever i extrem fattigdom, ökad jämställdhet i skolan och minskad mödra- och barndödlighet. Däremot skedde stora ökningar gällande såväl koldioxidutsläpp som klyftor mellan rika och fattiga under perioden (FN 2015).

Vid toppmötet 2015 togs nya mål för hållbar utveckling fram i form av Agenda 2030. Som namnet antyder ska målen vara uppnådda till 2030. Agendan innehåller 17 globala mål som i sin tur består av 169 delmål och ett stort antal indikatorer. Agenda 2030 är bredare än de tidigare Millenniemålen då den inte bara fokuserar på utveckling i det globala syd samt omfattar fler frågor (Regeringskansliet u.å.). FN och Agenda 2030-delegationen framhåller att Agenda 2030 balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling och att målen är integrerade och odelbara. Detta innebär att inget av målen kan uppnås på bekostnad av ett annat och att framgång krävs inom alla områden för att det övergripande målet med Agenda 2030 ska kunna uppnås (Agenda 2030-delegationen u.å.a.).

Bildkälla: Agenda 2030-delegationen (u.å.b.)

2.3 Agenda 2030 i Sverige

2.3.1 Sveriges nationella arbete

Sveriges ambition är att vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 samt att vara en internationell förebild inom ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet (Regeringskansliet u.å.). Regeringen har tagit fram en handlingsplan för hur agendan ska genomföras under 2018 - 2020, där sex områden² utpekats som extra viktiga under perioden (Regeringskansliet 2018:4). Planen beskriver hur regeringens insatser stärker kommuners och regioners generella möjligheter att arbeta med hållbar utveckling, bland annat genom beslut som ökar jämlikheten i landet (Regeringskansliet 2018:58). Handlingsplanen fokuserar dock på det nationella

² Ett jämlikt och jämställt samhälle; Hållbara samhällen; En samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi; Ett starkt näringsliv med hållbart företagande; En hållbar och hälsosam livsmedelskedja; Kunskap och innovation.

genomförandet och ger ingen direkt vägledning till hur kommunerna kan arbeta med agendan. När det gäller samband mellan de globala målen nämns att ”*synergier ska stärkas och målkonflikter ska identifieras och hanteras löpande i den ordinarie verksamheten*” (Regeringskansliet 2018:74). Detta ska ske inom ramen för Sveriges politik för global utveckling (ibid), men vilka synergier och konflikter som kan komma ifråga presenteras inte.

Regeringen anser att delaktighet från kommuner, landsting och regioner är centralt för genomförandet av Agenda 2030. Det är dock upp till kommuner och landsting att själva besluta om och hur de ska arbeta med agendan. 2017 uppgav omkring hälften av kommunerna och landstingen att de på något sätt använder sig av Agenda 2030 som ett verktyg i sitt arbete med hållbar utveckling (Regeringskansliet 2018:57f).

2.3.2 Vägledning till kommuner

Regeringen har utsett en delegation kallad Agenda 2030-delegationen för att stödja Sveriges genomförande, bland annat genom att föra dialog med kommuner och landsting (Agenda 2030-delegationen u.å.b.). Dialogerna har visat att kommuner och landsting efterfrågar mer kunskap om agendans innehåll och vad den innebär i en lokal kontext (Regeringskansliet 2018:58). Därför gav delegationen under hösten 2018 konsultföretaget Ramboll i uppdrag att göra en studie av hur några kommuner och regioner arbetar med Agenda 2030 (Ramboll 2018)³. På Agenda 2030-delegationens hemsida finns vidare en sammanställning av hur olika aktörer har arbetat med agendan, bland annat i form av en film om hur Finspångs kommun har brutit ner agendan till en lokal kontext (Agenda 2030-delegationen u.å.c). Det finns också en powerpointpresentation om Agenda 2030 på lokal och regional nivå. Presentationen innehåller inga direkta tips kring hur kommuner kan arbeta med agendan, utan belyser snarare varför den kommunala nivån och samverkan är viktigt (ibid).

Sveriges kommuner och landsting (SKL) är en arbetsgivar- och medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner. De har medverkat i två konferenser om Agenda 2030 och arbetar med att sprida exempel om lokalt arbete. På deras hemsida finns en kortfattad redogörelse av vilka insatser som gjorts av ett trettiotal kommuner och landsting, samt presentationer av hur lokala aktörer i Tyskland och Nederländerna arbetar (Sveriges kommuner och landsting u.å.). SKL länkar också till webbsidan ”*Localizing the SDGs*”, framtagen av bland annat FN-organet UNDP. Där finns ett stort antal tips, exempelvis om hur lokala aktörer kan öka kunskapen om agendan samt identifiera vilka mål som är viktigast för

---

³ En sammanfattning av Rambolls resultat finns under avsnitt 2.5.2.

den egna kontexten (UNDP u.å.). Slutligen har SKL, efter önskemål från kommuner och landsting, kommit överens med regeringen om att Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) ska ta fram nyckeltal till lokala aktörer som arbetar med Agenda 2030. Arbetet ska vara färdigt i mars 2019 (Sveriges kommuner och landsting 2018).

Sammanfattningsvis finns det flera sorters tips och vägledningar till kommuner som vill arbeta med Agenda 2030. Studiens efterforskningar har dock inte funnit någon vägledning som tar upp risken att uppfyllelse av ett mål kan göra det svårare att nå ett annat mål samt hur detta kan hanteras.

2.4 Värnamo kommun

Värnamo kommun ligger i Jönköpings län och klassificeras av SKL som en landsbygdskommun (Sveriges kommuner och landsting 2017). Här bor drygt 34 000 invånare och kommunen har som mål att bli 40 000 invånare till år 2035 (Värnamo kommun 2018a). Kommunen har lägre arbetslöshet, högre valdeltagande och högre medianinkomst än rikssnittet och rankas högt i listor om företagsklimat (Statistiska centralbyrån 2018, Ekonomifakta u.å.). Till kommunens utmaningar hör bland annat en åldrande befolkning, ökande skillnader mellan olika grupper i samhället och att integrera och tillvarata kompetensen hos nyanlända (Värnamo kommun 2018b, 2017a:5). Dessutom brottas delar av kommunens landsbygdsområden med befolkningsminskning (Värnamo kommun 2018c:18). Värnamo kommuns vision är ”Den mänskliga tillväxtkommunen, 40 000 invånare 2035”. Till visionen finns följande målkriterier:

- Hållbarhet: varje människa är en tillgång och kommunens utveckling präglas av långsiktighet, delaktighet, tolerans och integration.
- Attraktivitet: möjlighet att växa som människa, möjlighet till utbildning, föreningsliv, boende och arbete.
- Tillväxt: en kommun som växer och välkomnar fler medborgare och verksamheter.
- Trygghet: en mänsklig kommun som möter medborgaren med trygg omsorg och stöd (Värnamo kommun, 2018b).

Utifrån dessa målkriterier sätter kommunens nämnder sina egna mål och aktiviteter. Kriterierna ska också bidra till kommunens övergripande mål: god kvalitet, delaktighet, kompetensförsörjning och klimat⁴ (Värnamo kommun, 2017a:1f).

---

⁴ Klimat innebär här att kommunen vill underlätta för att göra ”klimatsmarta val”.

2.5 Tidigare forskning

2.5.1 Kritisk forskning om Agenda 2030

Även om många aktörer är mycket positivt inställda till Agenda 2030 (se t.ex. EU-kommissionen (u.å.) och Regeringskansliet (u.å.)) har resolutionen också kritiserats på flera punkter, bland annat av Herloise Weber (2017). Weber kritiserar agendan för att underminera strävan efter social rättvisa och ekologiskt hållbar utveckling då den snarare befäster och förstärker en omstridd, neoliberal variant av kapitalistisk utveckling. Detta tas bland annat i uttryck genom att mål 17 (Genomförande och partnerskap) uppmanar till utvidgad frihandel under World Trade Organization och att mål 10 (Minskad ojämlikhet) snarare handlar om ekonomisk tillväxt än omfördelning av rikedomar (Weber 2017).

Pradhan et al. (2017) samt Weitz, Carlsen, Nilsson och Skånberg (2017) har studerat positiva och negativa samband inom de 17 globala målen. Studien av Pradhan et al. (2017) bygger på en kvantitativ metod med utgångspunkt i officiell statistik från 227 länder mellan 1983 till 2016. De analyserar ett stort antal indikatorer på landnivå med koppling till samtliga delmål i Agenda 2030. Synergier och trade-offs (svensk översättning ungefär ”kompromisser”) beräknas sedan genom statistisk analys av positiva respektive negativa korrelationer mellan delmålen. Forskarna kommer fram till att det generellt finns fler positiva än negativa samband, och att dessa korrelationer är som allra starkast inom ett och samma mål. Generellt bidrar alltså uppfyllelse av ett delmål till positiva effekter på andra områden inom samma mål. De noterar dock några områden med trade-offs inom ett och samma mål. Ett exempel är mål 7 (Hållbar energi för alla) där andelen av befolkningen med tillgång till el i vissa länder har ökat genom att bygga ut fossil energi. Därmed kommer man längre ifrån delmålet om att öka andelen förnybar energi. När det gäller korrelationer mellan olika mål har mål 1 (Ingen fattigdom) och 3 (Hälsa och välbefinnande) flest positiva samband med andra mål: det är alltså troligt att fattigdoms- och sjukdomsbekämpning ger positiva effekter även på andra områden. Här konstaterar forskarna bland annat att det finns ett statistiskt signifikant positivt samband mellan minskad fattigdom och ökad hälsa (mål 3), ökad utbildningsnivå (mål 4), ökad jämlikhet (mål 5) samt bättre tillgång till rent vatten (mål 6). De mål som har flest trade-offs med andra mål är 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur), 12 (Ansvarsfull konsumtion och produktion) samt 15 (Ekosystem och biologisk mångfald). Det innebär att det är svårt att uppnå dessa mål utan att samtidigt få negativa effekter på andra mål. Studien framhåller att majoriteten av trade-offs kan kopplas till att ekonomisk tillväxt har lett till mänsklig välfärd på bekostnad av ekologisk

hållbarhet. Ett konkret exempel på detta är att länder med hög bruttonationalprodukt (BNP) generellt sett har befolkning med god hälsa och låg förekomst av hunger, men också stora växthusgasutsläpp och stora mängder matavfall. Här är det dock viktigt att skilja på kausalitet och samband – det finns exempelvis en tydlig konflikt mellan mål 3 (God hälsa och välbefinnande) och 12 (Hållbar produktion och konsumtion), men detta ska inte tolkas som att god hälsa orsakar ohållbar produktion och konsumtion (eller vice versa). Konflikten ska snarare förstås som att ekonomiskt välmående länder generellt har råd med god sjukvård, vilket leder till hög måluppfyllelse av mål 3 men ofta också hänger ihop med ett stort ekologiskt fotavtryck per person, vilket sänker måluppfyllelsen av mål 12 (Pradhan et al. 2017).

Studien av Weitz et al. (2017) betonar vikten av att ta hänsyn till kontextuella faktorer och begränsar sin studie till att behandla Sverige. Forskarna väljer ut två delmål per målområde utifrån vilka frågor som är mest relevanta för svensk del, och analyserar sedan dessa mot varandra. Deras metod är tudelad: först poängsätter forskarna hur starka sambanden är (positivt eller negativt) mellan respektive delmålspar, vilket bedöms utifrån litteraturstudier och tidigare kunskaper. Metodens andra del är att resultaten analyseras genom den semi-kvantitativa metoden nätverksanalys. Forskarna kommer fram till att det finns positiva eller neutrala samband mellan de allra flesta av de studerade delmålen. Uppfyllelse av ett delmål har alltså för det mesta positiva, eller åtminstone inte negativa, effekter på andra områden. Delmål 16.6 (effektiva institutioner) är kopplat till flest positiva effekter medan delmål 17.11 (ökad export från utvecklingsländer) associeras med flest negativa effekter (Weitz et al. 2017). Generellt noteras färre negativa samband än i studien av Pradhan et al. (2017). Forskarna poängterar dock att resultaten ska ses som illustrativa då studien framförallt kretsar kring att testa hur en så kallad nätverksteori kan appliceras på Agenda 2030. De lyfter fram att deras personella resurser har varit begränsade och att sambandsbedömningarna behöver stärkas av utomstående experter (Weitz et al. 2017).

2.5.2 Lokalt arbete med Agenda 2030

Ramboll Management Consulting genomförde på uppdrag av Agenda 2030-delegationen under hösten 2018 en intervjustudie av hur fem kommuner och två regioner har arbetat med Agenda 2030. Studien syftade till att öka kunskapen och dra lärdomar från lokala och regionala aktörers arbete, för att på så vis främja genomförandet av agendan inom hela Sverige. Rapporten framhåller att Agenda 2030 stärker utvecklingen som många organisationer redan har påbörjat med att arbeta mer tvärssektoriellt för att uppnå mål kopplat

till hållbar utveckling. De intervjuade aktörerna anser att det är positivt att agendan omfattar många sociala aspekter, vilket också inneburit att fler förvaltningar involveras i hållbarhetsarbetet. Vidare tar rapporten upp huruvida målkonflikter förekommer i aktörernas arbete med agendan, men begreppet målkonflikter förstås snarare som att de 17 globala målen kan stå i konflikt med andra mål på nationell nivå, än som att det kan finnas konflikter inom agendan (Ramboll 2018).

Jag har inte funnit några studier kring huruvida synergier och konflikter uppstår när lokala aktörer arbetar med Agenda 2030. Björn Forsberg (2002) har dock skrivit en doktorsavhandling på det angränsande ämnet lokal implementering av Agenda 21, med fokus på hur miljöfrågor hanteras i relation till ekonomisk tillväxt. Forsberg konstaterar att de kommuner han studerat i påfallande låg grad problematiserar konflikter mellan olika mål i sitt arbete med lokal Agenda 21. Han menar att detta riskerar att ge ett förenklat intryck av de lokala Agenda 21-målen som konfliktfria. Forsberg kommer dessutom fram till att kommuner tenderar att sätta ekonomisk tillväxt före ekologisk hållbarhet (Forsberg 2002).

3. Teoretiskt ramverk

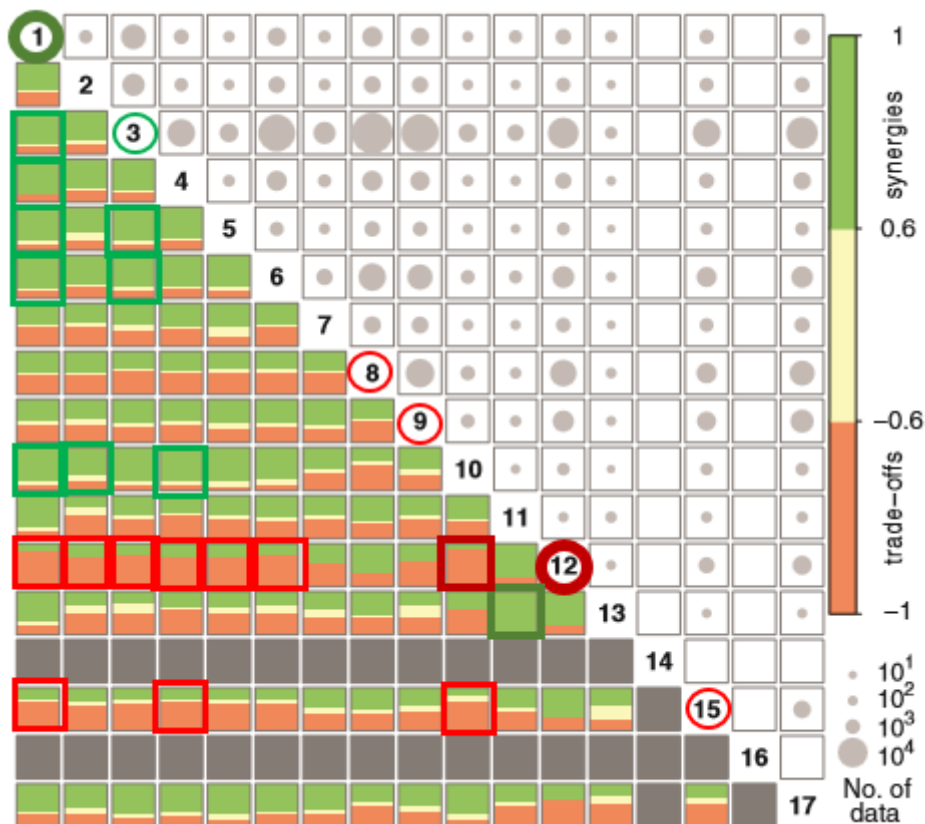
Nedan presenteras uppsatsens teoretiska ramverk. Ramverket består av Pradhan et al (2017) studie samt de tre hållbarhetsdimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

3.1 Teorier om positiva och negativa samband

Den tidigare nämnda studien av Pradhan et al. (2017) om synergier och konflikter inom Agenda 2030 är central för mitt teoretiska ramverk - inte för att studiens resultat nödvändigtvis är direkt applicerbara på Värnamo kommun, men som utgångspunkt i mina kontakter med och studier av kommunen. Genom att i stora drag förmedla hur Pradhan et al. (2017) ser på samband inom Agenda 2030 hoppas jag kunna bredda diskussionen i kommunen bortom det klassiska synsättet att alla mål är odelbara och positivt länkade till varandra. Därmed är det inte den statistiska metoden i studien utan snarare resultaten som är intressanta för denna uppsats, inte minst då resultaten belyser ett relativt stort antal målkonflikter. Att lyfta fram målkonflikter är särskilt viktigt om Forsbergs (2002) slutsats (att kommuner som arbetar med Agenda 21 i för låg utsträckning fokuserar på konflikter) också gäller för lokalt arbete med Agenda 2030. Slutligen tar jag till mig Pradhan et al (2017) begreppsapparat synergier och målkonflikter (min översättning av "trade-offs") då jag anser att dessa begrepp koncist förmedlar vad positiva och negativa korrelationer handlar om. Det

huvudsakliga resultatet av Pradhan et als (2017) studie sammanfattas av figur 1 (min bearbetning av figur 2 och 3 i Pradhan et al. 2017:1173f):

Figur 1: Synergier och konflikter mellan de globala målen. Färgerna representerar synergier (grönt), neutrala effekter (gult) och konflikter (rött) mellan målen. De gröna ringarna runt nummer 1 och 3 innebär att dessa mål, framförallt mål 1 (Ingen fattigdom), uppvisar flest synergier med andra mål. De röda ringarna runt nummer 8, 9, 12 och 15 innebär att dessa mål, framförallt mål 12 (Ansvarsfull konsumtion och produktion) har flest konflikter med andra mål. De gröna och röda fyrkanterna illustrerar vilka målkombinationer som har starkast synergier respektive konflikter. Exempelvis finns en stark synergi mellan 11 (Hållbara städer och samhällen) och 13 (Bekämpa klimatförändringen), och en tydlig konflikt mellan 10 (Minskad ojämlikhet) och 12 (Hållbar konsumtion och produktion).

När det gäller Weitz et al. (2017) kan studiens reliabilitet ifrågasättas. Detta då forskarna själva framhåller att resultaten bör ses som illustrativa eftersom de inte har granskats av utomstående samt då studien främst handlar om att testa att applicera nätverksanalys på Agenda 2030 (Weitz et al. 2017:547). Därmed kommer inte resultaten av denna studie att beaktas i mitt teoretiska ramverk. Däremot är delar av forskarnas tillvägagångssätt ändå intressant för denna uppsats metod, vilket presenteras i kapitel 4.

Varken Pradhan et al. (2017) eller Weitz et al. (2017) gör någon analys gällande synergier, konflikter eller prioriteringar kopplat till dimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Min tolkning av Weber (2017) är att Agenda 2030 har för stort fokus på ekonomisk utveckling på bekostnad av social och ekologisk rättvisa. Forsberg (2002) poängterar å sin sida att svenska kommuner tenderar att prioritera ekonomisk tillväxt framför ekologisk hållbarhet. Av detta drar jag slutsatsen att det är viktigt att undersöka hur kommuner arbetar med samtliga hållbarhetsdimensioner inom Agenda 2030. Detta kan tänkas vara särskilt angeläget för aktörer som inte har möjlighet att göra insatser på samtliga målområden: om vissa mål utpekats som extra viktiga bör aktören vara medveten om hur det påverkar balansen i insatser mellan de tre hållbarhetsdimensionerna. Till Pradhan et als (2017) teori läggs därför en indelning av de globala målen i de tre hållbarhetsdimensionerna. Dimensionerna är värdefulla som verktyg för att studera huruvida Värnamo kommuns nuvarande hållbarhetsarbete har en slagsida åt något område samt för att planera framtida insatser. Mer om hur dimensionerna kommer att användas framgår av kapitel 4.

3.2 De tre dimensionerna av hållbar utveckling

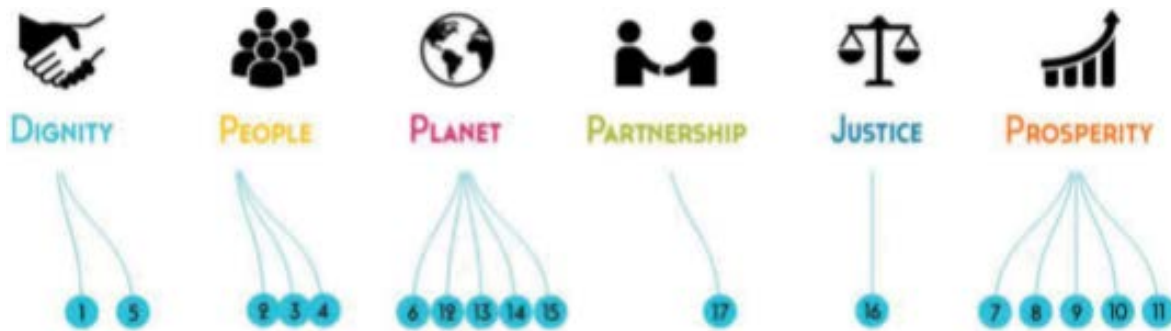
Sedan omkring 1990-talet har det inom internationell politik talats om hållbar utveckling som bestående av tre dimensioner: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet (Zaccai 2012).

Nedan följer en beskrivning av hur dimensionerna förstås inom denna uppsats.

Ekologisk hållbarhet handlar om upprätthållandet eller förbättrandet av planetens biofysiska system (Moldan et al. 2017). Ekologisk hållbarhet kan ses som ett tillstånd av balans och resiliens där människor kan tillgodose sina behov samtidigt som våra handlingar inte leder till att ekosystemens kapacitet överstigs eller att den biologiska mångfalden minskar (Morelli 2011:5). Social hållbarhet kretsar kring socio-ekonomiska frågor, och fokus kan antingen riktas mot ökad jämlikhet och omfördelning av resurser eller att uppfylla grundläggande mänskliga behov (Hopwood et al. 2005:38ff). Enligt vissa forskare får denna dimension ofta mindre fokus än de andra (McKenzie 2004 och Boström 2012). Faktorer som ofta nämns i samband med social hållbarhet är bland annat jämlik tillgång till samhällsservice, politiskt och socialt deltagande, trygghet, samt jämlikhet inom och mellan generationer (McKenzie 2004 och Dempsey et al. 2011). Ekonomisk hållbarhet handlar om att tillhandahålla en rimlig materiell levnadsstandard för alla människor (Robinson 2004:381), men också att detta måste ske inom ramen för social och ekologisk hållbarhet (Spangenberg 2005:57f). Med andra ord får inte människornas uttag av naturresurser överskrida kapaciteten till återväxt (Jackson 2011:133). Huruvida respekt för de planetära gränserna kan kombineras med ekonomisk

tillväxt är föremål för diskussion, men än finns inga bevis för att det går att åstadkomma absolut frikoppling mellan dessa faktorer (Jackson 2011:47ff).

Min utgångspunkt för att koppla de globala målen till de tre hållbarhetsdimensionerna är Leal Filho et als (2017) indelning av målen i kategorierna värdighet, människor, planet, partnerskap, rättvisa och välbefinnande:

Bildkälla: Leal Filho et al. (2017:133).

Utifrån denna uppdelning, samt förståelsen av dimensionerna enligt ovan, slås kategorierna värdighet, människor och rättvisa samman till social hållbarhet. Kategorin planet översätts till ekologisk hållbarhet, och välbefinnande översätts till ekonomisk hållbarhet. Målet om partnerskap och genomförande tillhör inte någon särskild dimension och står därför för sig självt även i min indelning. Min förståelse för hur målen i Agenda 2030 relaterar till de tre hållbarhetsdimensionerna blir därmed:

- Social hållbarhet: mål 1, 2, 3, 4, 5, 16.
- Ekologisk hållbarhet: mål 6, 12, 13, 14, 15.
- Ekonomisk hållbarhet: mål 7, 8, 9, 10, 11.
- Genomförande: mål 17.

Utifrån denna indelning förstås resultaten från Pradhan et al. (2017) om att de vanligaste synergierna finns mellan mål som handlar om social hållbarhet, medan flest målkonflikter finns mellan ekologiska och sociala mål.

3.3 Kritik mot det teoretiska ramverket

I Pradhan et als (2017) studie finns ett potentiellt problem i att rapporten enbart baseras på statistik kopplat till indikatorer. Om den sammanlagda utvecklingen av ett område inte kan förklaras till fullo genom indikatorerna finns en risk för validitetsproblem (att inte mäta det som avses mätas), eller med andra ord att indikatorerna inte mäter innehållet i målen. En tydligare brist i deras studie är att mål nummer 14 (Hav och marina resurser) och 16 (Fredliga

och inkluderande samhällen) inte analyseras på grund av otillräckliga data. Det innebär att studien inte representerar en fullständig bild av samband inom Agenda 2030. För en inlandskommun som Värnamo spelar bortfallet av mål 14 inte någon större roll, men däremot hade det varit bra med data kopplat till mål 16. Slutligen kan uppsatsens teoretiska ramverk kritiseras för att inte utgå från fler kvantitativa eller kvalitativa studier av synergier och målkonflikter. Jag har dock inte funnit fler studier utöver Weitz et al. (2017) och Pradhan et al. (2017) som analyserar samband mellan samtliga hållbarhetsmål. Även om ovanstående kritik tas på allvar anses det teoretiska ramverket vara av tillräcklig omfattning och kvalitet för denna uppsats, framförallt med tanke på att resultaten från Pradhan et al. (2017) inte ses som facit för hur Värnamo kommun bör utforma sitt hållbarhetsarbete utan främst används som ett sätt att öppna upp för diskussion och analys i kommunen.

4. Metod och material

I detta kapitel presenteras uppsatsens material samt empirisk och analytisk metod. Det empiriska materialet samlas in via läsning av centrala policydokument, intervjuer med anställda samt genom en fokusgrupp.

4.1 Metodologiska utgångspunkter

Resultaten från denna uppsats tolkas i ljuset av det teoretiska ramverket, vilket innebär att metodologin stämmer väl överens med så kallade middle range theories (Danermark et al. 2010:232f). Forskare med denna metodologi anser inte att stora teorier alltid kan förklara verkligheten, men tar också avstånd från renodlat empiriska studier som inte anknyter till teorier (ibid). Den praktiska innebörden av detta är att uppsatsen inte direkt applicerar resultaten från Pradhan et al. (2017) på hur Värnamo kommun bör arbeta med Agenda 2030, men att det teoretiska ramverket ändå tillåts påverka tolkningen av det empiriska materialet. Därmed tas det inte för givet att resultaten från Pradhan et al. (2017) rörande vilka mål som har flest synergier respektive konflikter också är giltiga för Värnamo kommun, utan detta undersöks genom egna empiriska studier. Däremot tillåts forskarnas analys om varför vissa mål kan vara svårare eller lättare att kombinera att påverka tolkningen av vilka effekter kommunens insatser kan få.

4.2 Fallstudie som metod

Denna uppsats genomförs som en klassisk fallstudie med fokus på Värnamo kommun. Enligt Robert K. Yin och Björn Nilsson (2007) är detta ett passande angreppssätt för att ta sig an kontextuella frågor, alltså där sammanhanget har stor relevans för det som studeras (Yin och

Nilsson, 2007:31). Precis som länder har olika förutsättningar för att arbeta med Agenda 2030 (Weitz et al. 2017:531) bör detsamma gälla på lokal nivå, framförallt i en svensk kontext med kommunalt självstyre. Vidare är fallstudiens styrka att den kan hantera många olika slags empiriskt material (Yin och Nilsson, 2007:25), vilket är fallet med denna uppsats då metoden består av både textanalys, intervjuer och fokusgrupp.

4.3 Systematiserande textanalys

Utöver den svenska översättningen av Agenda 2030 (Regeringskansliet, u.å.) studeras följande dokument:

- Alliansen och Miljöpartiets förslag till budget 2018 samt utblick 2019 - 2022 (Värnamo kommun 2017a).
- Jämställdhetsplan 2016 - 2018 (Värnamo kommun 2017b).
- Mitt Värnamo 2035 Översiktsplan planförslag (Värnamo kommun 2018c).
- Mitt Värnamo 2035 Översiktsplan konsekvensbeskrivning (Värnamo kommun 2018d).
- Plan för Värnamo kommuns miljöarbete (Värnamo kommun 2018e).
- Policy för integrationspolitik (Värnamo kommun 2017c).
- Vision och framtidsidéer (Värnamo kommun 2018b).
- Vision och övergripande mål 2016 – 2018 (Värnamo kommun u.å.a.).

Mer specifika dokument såsom kommunens riktlinjer för fordonstrafik studeras ej då de inte anses centrala för att uppfylla denna studies syfte. Läsningen syftar framförallt till att bidra till att kunna besvara studiens första frågeställning rörande kopplingar mellan kommunens befintliga hållbarhetsarbete och Agenda 2030. Genomgången av centrala dokument innebär även att jag kommer bättre förberedd till intervjuerna. Dokumenten studeras genom en systematiserande textanalys, vilket är en kvalitativ metod där forskaren systematiskt ordnar och lyfter fram delar av en text enligt en viss tematik (Esaiason 2017:213). En kvalitativ systematiserande textanalys är mer passande än en kvantitativ analys för att studera helheten i en text samt för att upptäcka mindre vanligt förekommande, men likväl viktiga, element (Esaiason 2017:211). I denna studie innebär metoden att innehållet i dokumenten kodas efter koppling till de 17 globala målen. Dokumenten läses först utan att göra några anteckningar, och sedan en andra gång mer noggrant. Under den andra läsningen görs en kategorisering av innehållet kopplat till Agenda 2030. En genomförd eller planerad insats som har koppling till exempelvis jämställdhet (mål 5) markeras helt enkelt med siffran 5. När så är möjligt görs en

koppling till relevant delmål, exempelvis 5.1. Detsamma gäller om information framkommer som tyder på att kommunen brister i sin hantering av en fråga, vilket markeras med en röd siffra. Att inte bara ta hänsyn till positiva insatser utan också till brister görs främst för att kunna besvara studiens fråga om inom vilka områden det saknas insatser, men också för att ge en mer rättvisande bild av kommunens hållbarhetsarbete. Slutligen sammanställs alla insatser i en tabell och preliminära kommentarer skrivs kring huruvida respektive insats kan ha positiva eller negativa effekter på andra mål.

4.4 Intervjuer

Samtalsintervjuer genomförs med sex personer enligt semistrukturerad metod för att ge möjlighet till uppföljningsfrågor och egna inspel från de intervjuade. Fyra av de intervjuade är män, två är kvinnor. Vidare sker fyra av intervjuerna via personliga samtal och två via telefon (på grund av svårigheter med att hitta tider som passade båda parter). Urvalet av informanter sker enligt centralitetsprincipen (Esaiason 2017:267), med andra ord strategiskt placerade anställda inom Värnamo kommun. Personerna väljs ut i samråd med kommunens hållbarhetsstrateg utifrån att de anses ha tillräcklig förståelse för kommunens hållbarhetsarbete, och därmed bland annat kan bidra med insikter om inom vilka områden kommunen har sina styrkor och svagheter. Dessutom eftersträvar urvalet en spridning inom kommunens olika verksamheter. Följande informanter intervjuas:

- Biträdande förvaltningschef på medborgarförvaltningen
- Grönstruktursamordnare på tekniska förvaltningen (telefonintervju)
- Hållbarhetsstrateg på utvecklingsavdelningen (telefonintervju)
- Upphandlingsstrateg på upphandlingsförvaltningen
- Utvecklingsstrateg på omsorgsförvaltningen
- Utvecklingsstrateg på utvecklingsavdelningen

Syftet med intervjuerna är att komplettera informationen i de officiella dokumenten och på så vis få en mer heltäckande bild av kommunens hållbarhetsarbete och kopplingarna till Agenda 2030. Syftet är också att ge informanterna möjlighet att själva uttrycka och resonera kring kommunens arbete innan fokusgruppen genomförs. Intervjufrågorna behandlar bland annat hur informanterna ser på styrkor och svagheter i kommunens hållbarhetsarbete samt deras syn på de tre hållbarhetsdimensionerna.⁵ Frågorna skickas ut till informanterna på förhand för att de vid behov ska kunna förbereda sig. Intervjuerna spelas in och anteckningar förs under

---

⁵ Se bilaga 3 för intervjufrågor.

samtalen. Efteråt avlyssnas inspelningen och mer noggranna anteckningar skrivs. Direkta citat transkriberas. Anteckningarna fokuserar på vad informanterna lyfter fram som styrkor och svagheter inom kommunens hållbarhetsarbete samt hur detta förhåller sig till de globala målen och de tre hållbarhetsdimensionerna. Dessutom antecknas vilken förståelse som informanterna har för begreppet hållbar utveckling samt om svaren fokuserar mer eller mindre på någon hållbarhetsdimension.

4.5 Fokusgrupp

Fokusgrupp som metod innebär att en grupp samtalar om ett givet ämne, för att uppnå ett särskilt syfte och med en samtalsledare (Esaiason 2017:329). Fokusgrupper kan med fördel kombineras med andra metoder (Esaiason 2017:332), som i denna studie. En fördel med fokusgrupper i förhållande till samtalsintervjuer är att de anses minska intervjuarens styrande roll samt att de uppmuntrar till nya idéer och samspel mellan deltagarna (Esaiason 2017:330). Fokusgruppens syfte är att bidra till att besvara studiens tredje fråga *Hur kan Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och målkonflikter?* Mötet syftar också till att ge kommunen en förståelse för hur de rent praktiskt kan arbeta med synergier och målkonflikter i sitt hållbarhetsarbete. Det är här, i fokusgruppen, som Weitz et al. (2017) metod kommer in. Tillvägagångssättet innebär att personer med god förståelse för den lokala kontexten själva analyserar vilka samband som kan finnas inom verksamheten. Weitz et al. (2017) anser att själva läroprocessen som kommer av att en grupp tillsammans resonerar kring samband inom Agenda 2030 har stort värde för organisationen (Weitz et al. 2017:547). Denna uppsats inspireras av forskarnas tillvägagångssätt genom att urvalet till fokusgruppen baseras på att personerna har god insikt i Värnamo kommuns hållbarhetsarbete, samt att gruppen diskuterar positiva och negativa samband mellan kommunens insatser. Dessa analyser tas sedan med som en del i studiens resultat.

Alla som intervjuas samt ytterligare två personer med centrala positioner erbjuds möjligheten att delta i fokusgruppen som träffas för en workshop. De medverkande blev till sist fyra av de intervjuade samt kommunens ekonomichef. Jag intar rollen som samtalsledare/facilitator och ser till att alla kommer till tals och att en öppen och ärlig ton hölls i samtalen, vilket är viktigt för att fokusgruppen ska bli så givande som möjligt för alla inblandade (Esaiason 2017:335). Detta sker bland annat genom en inledande "incheckning" där alla får berätta vad de hoppas få ut av samtalen. Mötet inleds sedan med att jag ger en presentation av Agenda 2030, men fokus ligger främst på hur agendan kan förstås och problematiseras utifrån synergier och

målkonflikter. Dessutom ges en sammanfattning av vilka styrkor och svagheter hos kommunen som lyfts fram under intervjuerna, vilket deltagarna får ge synpunkter till. Sedan görs en övning där jag på förhand har valt ut ett antal insatser som kommunen gör (och i vissa fall brister i kommunens insatser) med koppling till de globala målen. Dessa insatser har valts utifrån information som framkommit i styrdokument och/eller intervjuer. Deltagarna delas in i två mindre grupper och får välja några insatser att diskutera. Därefter drar de gröna eller röda streck mellan insatserna och de olika målen beroende på om de anser att insatsen har synergier med eller står i konflikt med övriga mål. Slutligen redovisar deltagarna hur de har tänkt kring kopplingarna. Jag gör anteckningar under redovisningen, och övningen avrundas med ett samtal kring huruvida kopplingarna förändras beroende på om fokus ligger på konsekvenser för den lokala nivån eller om hänsyn också tas till hur andra länder påverkas av kommunens arbete. Fokusgruppen avslutas med en diskussion om hur kommunen skulle kunna arbeta mer systematiskt med Agenda 2030, samt hur gruppen ser på att integrera analyser om synergier och målkonflikter i detta arbete. Efteråt renskrivs mötesanteckningarna med fokus på deltagarnas resonemang kring vilka synergier och målkonflikter som kan finnas för kommunen samt tankar kring framtida hållbarhetsarbete.

Efter att litteraturstudierna, intervjuerna och fokusgruppen har genomförts sammanställs samtliga identifierade insatser. Dessa beskrivs i en separat tabell (se bilaga 1) över kopplingar mellan kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030 samt hur insatserna påverkar de olika målen. En något djupare analys av synergier och målkonflikter görs sedan av de tre målen med flest identifierade insatser.

4.6 Metodkritik

En potentiell brist i textanalysen är att de granskade dokumenten har varierande grad av påverkan på hur kommunen de facto arbetar. Exempelvis är kommunen inte ålagd att arbeta med allt som skrivs i översiktsplanens konsekvensanalys. Därmed finns en risk att vissa av insatserna som står med i bilaga 1 inte kommer att genomföras, vilket kan ge en skev bild av kommunens styrkor. Denna brist kompenseras dock delvis genom att personerna som intervjuas har möjlighet att uttrycka andra åsikter än vad som framkommer i kommunens styrdokument.

När det gäller urvalet till intervjuer och fokusgrupp kunde fler personer, exempelvis förtroendevalda eller anställda i kommunens utförarverksamheter, ha valts ut. Med tanke på studiens syfte bedömdes det emellertid mest relevant att tala med personer på strategisk nivå

med god insikt i kommunens övergripande hållbarhetsarbete. Dessutom genomfördes två av intervjuerna per telefon då det inte var möjligt att hitta tider för personliga möten. En fördel med telefonintervjuer är att informanten inte påverkas av intervjuarens kroppsspråk och liknande, men detta kan också vara en brist i metoden (Esaiasson 2017:243f). En något mer relevant nackdel i studien är att representanter från några förvaltningar, bland annat utbildningsförvaltningen, inte hade möjlighet att delta i intervjuer och fokusgrupp. Detta innebär att stora delar av skolperspektivet saknas. Sammantaget påverkar sammansättningen av deltagare troligtvis vad som framkommit under intervjuerna och fokusgruppen, eftersom förtroendevalda samt anställda på andra nivåer eller inom andra förvaltningar kan ha andra erfarenheter av och inställning till organisationens hållbarhetsarbete. Slutligen finns en risk att fokusgrupper kan påverkas av forskarens medverkan (Esaiason 2017:330). I och med att denna studie handlar om humanekologiska lärdomar kopplat till Agenda 2030 bedömdes mitt deltagande ändå som relevant, dock snarare som facilitator än som samtalsstyrare.

4.7 Validitet och reliabilitet

Validitet handlar om att en studie mäter det som avses att mätas, vilket bland annat förutsätter frånvaro av systematiska fel (begreppsvaliditet) (Esaiason 2017:58). För att öka begreppsvaliditeten vid fallstudier bör flera olika källor användas, och hänsyn tas till rivaliserande åsikter (Yin och Nilsson, 2007:56). I denna studie motsvaras detta av att data insamlas både från officiella styrdokument och från intervjuer, samt att försiktighet iakttas när det gäller att dra slutsatser utifrån sådant där informanterna har uttryckt motstridiga åsikter. I diskussioner om validitet nämns dessutom ofta extern validitet, vilket handlar om att resultaten från en studie kan generaliseras till andra fall (Yin och Nilsson, 2017:57). Då denna uppsats gör ett nedslag i verkligheten genom att studera en lokal kontext görs inga anspråk på att resultaten ska vara sanna för andra aktörer. Däremot kan krav ställas på hög reliabilitet hos studien, alltså att samma resultat och slutsatser fås om en annan forskare gör om studien med likadant tillvägagångssätt (Yin och Nilsson, 2017:59). Enligt Yin och Nilsson (2017:59) bör detta hanteras genom att forskaren så tydligt som möjligt beskriver hur studien har genomförts. Kapitel fyra och fem i denna uppsats anses vara tillräckligt deskriptiva för att en annan person ska kunna upprepa studien, även om det på grund av studiens kvalitativa ansats inte går att garantera att exakt samma slutsatser skulle dras.

5. Resultat och analys

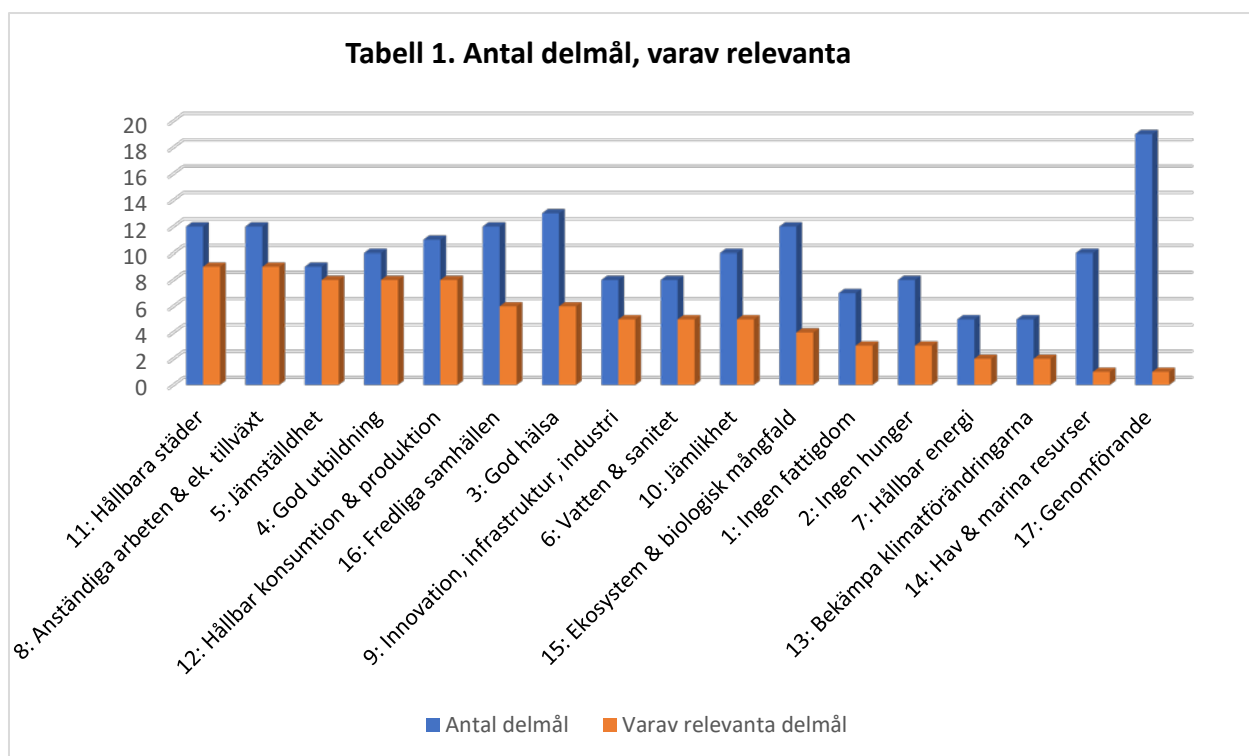
För att kunna säga något om vilka mål som Värnamo kommun bör stärka sitt arbete inom inleds detta kapitel med en tabell över hur många delmål inom respektive globalt mål som är relevanta för kommunen. Sedan besvaras studiens frågeställningar. De två första frågorna ”*Vilka kopplingar finns respektive saknas mellan Värnamo kommuns hållbarhetsarbete och Agenda 2030?*” och ”*Hur relaterar dessa kopplingar till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet?*” besvaras genom information från granskade styrdokument⁶ och intervjuer. Den sista frågeställningen ”*Hur kan Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter på lokal nivå?*” besvaras genom granskade styrdokument, intervjuer samt genom slutsatser från fokusgruppen. Den tredje frågan presenterar även synergier och konflikter inom de tre mål där kommunen har flest insatser. En mer heltäckande bild av insatser med koppling till Agenda 2030 samt samband mellan dessa finns i bilaga 1.

5.1 Relevanta mål för Värnamo kommun

Samtliga av de globala målen har något delmål av relevans för Värnamo kommun, men antalet varierar mellan målen. Flest relevanta delmål finns inom mål 11 (Hållbara städer och samhällen) samt mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), medan minst finns inom mål 14 (Hav och marina resurser) samt 17 (Partnerskap och genomförande). Den låga relevansen inom mål 14 beror på det faktum att Värnamo kommun saknar kuststräcka, medan den låga relevansen inom mål 17 beror på att de flesta av dessa delmål handlar om globala partnerskap och om insatser på överstatlig eller nationell nivå. Tabell 1 illustrerar antalet relevanta delmål per mål (från högst antal till vänster till lägst antal till höger). För en mer utförlig sammanställning över vilka av delmålen som bedömts relevanta, se bilaga 2.

---

⁶ Värnamo kommuns plan för miljöarbete, Vision och övergripande mål, Budget 2018 samt utblick 2019-2022, Jämställdhetsplan 2016-2018, Policy för integrationspolitik, Översiktsplan planförslag samt Översiktsplan konsekvensanalys.

Tabell 1. De blå staplarna illustrerar hur många delmål som finns inom respektive mål. De orangea staplarna illustrerar hur många av dessa som anses vara relevanta för Värnamo kommun.

5.2 Vilka kopplingar finns respektive saknas mellan Värnamo kommuns hållbarhetsarbete och Agenda 2030?

5.2.1 Kopplingar till Agenda 2030 - resultat från styrdokument

Dokumentet "Plan för Värnamo kommuns miljöarbete" fokuserar främst på hur kommunen ska minska sin klimatpåverkan inom resande och energianvändning, men omfattar också andra områden. I planen illustreras hur olika områden hänger ihop med de globala målen. Denna beskrivning är mycket kortfattad men det är ändå tydligt att flera ställningstaganden har kopplingar till delmål inom Agenda 2030, däribland:

- Fastigheters energianvändning ska minska. (Koppling till Agenda 2030 delmål 7.3 Fördubbla förbättringstakten för energieffektivitet.)
- Endast biodrivmedel utan palmolja eller PFAD ska användas till fordon. (Delmål 15.2 Hållbart brukande av skogar m.m.)
- Alla offentliga utrymmen ska erbjuda källsortering. (Delmål 12.5 Minska mängden avfall genom att förebygga, återanvända och återvinna avfall.) (Värnamo kommun 2018e).

Jämställdhetsplanen beskriver inte hur den förhåller sig till Agenda 2030, men kopplingar kan ändå dras mellan agendan och flera av jämställdhetsmålen:

- Inga trakasserier eller kränkande särbehandling ska förekomma. (Delmål 5.c Politik för att främja jämställdhet.)
- Antalet enkönsdominerade yrkeskategorier ska minska. (Delmål 5.5 Tillförsäkra kvinnor deltagande och ledarskap på alla beslutsnivåer.)
- Andelen heltidsanställda ska öka. (Delmål 8.5 Full sysselsättning med anständiga arbetsvillkor.) (Värnamo kommun 2017b).

Kommunens policy för integrationspolitik är kortare och mer övergripande än ovan nämnda dokument, vilket kan bero på att det är just en policy och inte en plan.⁷ Dokumentet saknar skrivelser om huruvida innehållet bidrar till Agenda 2030, men några områden kan kopplas till de globala målen:

- Målgruppens delaktighet i integrationsarbetet. (Delmål 10.2 Alla blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.)
- Främja mångfald i det personalpolitiska arbetet samt kompetensutvecklingsinsatser för tjänstemän och politiker i interkulturella frågor. (Delmål 16.7 Lyhört, representativt beslutsfattande.) (Värnamo kommun 2017c).

Översiktsplanen är vägledande för beslut om hur bebyggelse, mark- och vattenområden ska användas. När det gäller Agenda 2030 nämns tre mål (Mål 11 Hållbara städer och samhällen, 13 Bekämpa klimatförändringar och 15 Ekosystem och biologisk mångfald) som har stor betydelse för kommunens fysiska utveckling (Värnamo kommun 2018c:11). Detta nämns endast inledningsvis och det framgår inte hur kommunen avser arbeta med dessa mål. Planen innehåller dock ett stort antal ställningstaganden som berör de globala målen, exempelvis:

- Förskolor och skolor bör förläggas inom gång- eller cykelavstånd från bostäder och i kollektivtrafikstråk. (Delmål 11.2 Tillgång till hållbara transportsystem.)
- Vid etablering av nya badplatser ska tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning säkerställas. (Delmål 11.7 Tillgång till grönområden och offentliga platser.)

---

⁷ Policyer uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt, medan planer är mer specifika strategier för utvecklingen av ett område (Värnamo kommun 2017c).

- Kommunen ska vid försäljning av mark och inför exploatering av bostäder sträva efter en blandning av bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer. (Delmål 11.1 Tillgång för alla till fullgoda och ekonomiskt överkomliga bostäder.) (Värnamo kommun 2018c).

5.2.2 Kopplingar till Agenda 2030 - resultat från intervjuer

För att ta reda på vilka kopplingar som enligt informanterna finns respektive saknas mellan kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030 ställdes intervjufrågor kring kommunens styrkor och svagheter. Vad som togs upp som styrkor varierade en del mellan de intervjuade. De flesta upplever att kommunens arbete med hållbar utveckling har förbättrats under de senare åren. Generellt finns en uppskattning för kommunens vision och styrande dokument; en person uttryckte att *”Jag gillar att man har lagt till den mänskliga tillväxtkommunen. Vi försöker tratta ner det i vår verksamhet.”* (Informant 4). Följande insatser nämndes av två eller fler personer:

- Kommunens nya avloppsreningsverk har mycket hög miljöstandard. (Delmål 6.3 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar)
- Stor satsning på el-bussar i Värnamo. (Delmål 11.2 Tillgång till hållbara transportsystem.)
- Fossilfria bilar inom kommunens bilpool. (Delmål 11.2 Tillgång till hållbara transportsystem.)
- God ordning och reda i kommunens styrdokument. (Delmål 16.6 Effektiva och transparenta institutioner.)
- Valfungerande landsbygdsdialog samt goda kontakter med civilsamhället. (Delmål 16.7 Lyhört, deltagandebaserat beslutsfattande.)

Utöver detta nämndes ett flertal positiva insatser kopplat till mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion), såsom att kommunen har infört en varudistributionscentral för samlastning av gods till sina verksamheter samt att förbättrad källsortering kommer införas under 2019. Flera informanter uttryckte också att kommunen har höga ambitioner inom hållbar energi (mål 7), inte minst genom energisnålt byggande och användning av solceller. Sammantaget nämnde de intervjuade flest positiva insatser kopplat till mål 11 (Hållbara städer) och mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen).⁸

---

⁸ Mål 11, 12 och 16 beskrivs närmare under avsnitt 5.4.5 Synergier och konflikter – resultat mellan tre mål.

När det gäller områden som kommunen behöver förbättra sitt hållbarhetsarbete inom framhåll två informanter att organisationen generellt är bättre på att arbeta med "hårda" miljöfrågor än sociala frågor. Två andra upplevde svårigheter i att diskutera sociala orättvisor och potentiella problem med tillväxt inom kommunen. En av dem uttryckte att *"Vi vågar inte synliggöra de stora orättvisorna. Vissa tycker inte om att vi sätter ord på det, för det belyser konflikter. Vi borde kunna göra mer för att möta den ökande ojämlikheten"* (Informant 1), medan den andra såg problem med politikens ensidiga fokus på ständigt ökande konsumtion och produktion. Vidare uppgav två personer att det finns en medvetenhet om att deras verksamheter fördelar stöd till brukare på ett ojämlikt sätt, men att inga särskilda insatser görs för att förändra detta. Exempelvis vet en förvaltning att LSS-insatser⁹ i högre utsträckning går till män än till kvinnor: *"Vi mäter men gör inget åt det. Jag vet inte varför det inte sker något, alla tycker ju att jämställdhet är viktigt. Det konstateras helt enkelt att fler män än kvinnor söker vissa insatser."* (Informant 2). Sammanfattningsvis nämndes följande utmaningar eller bristfälliga insatser av minst två informanter:

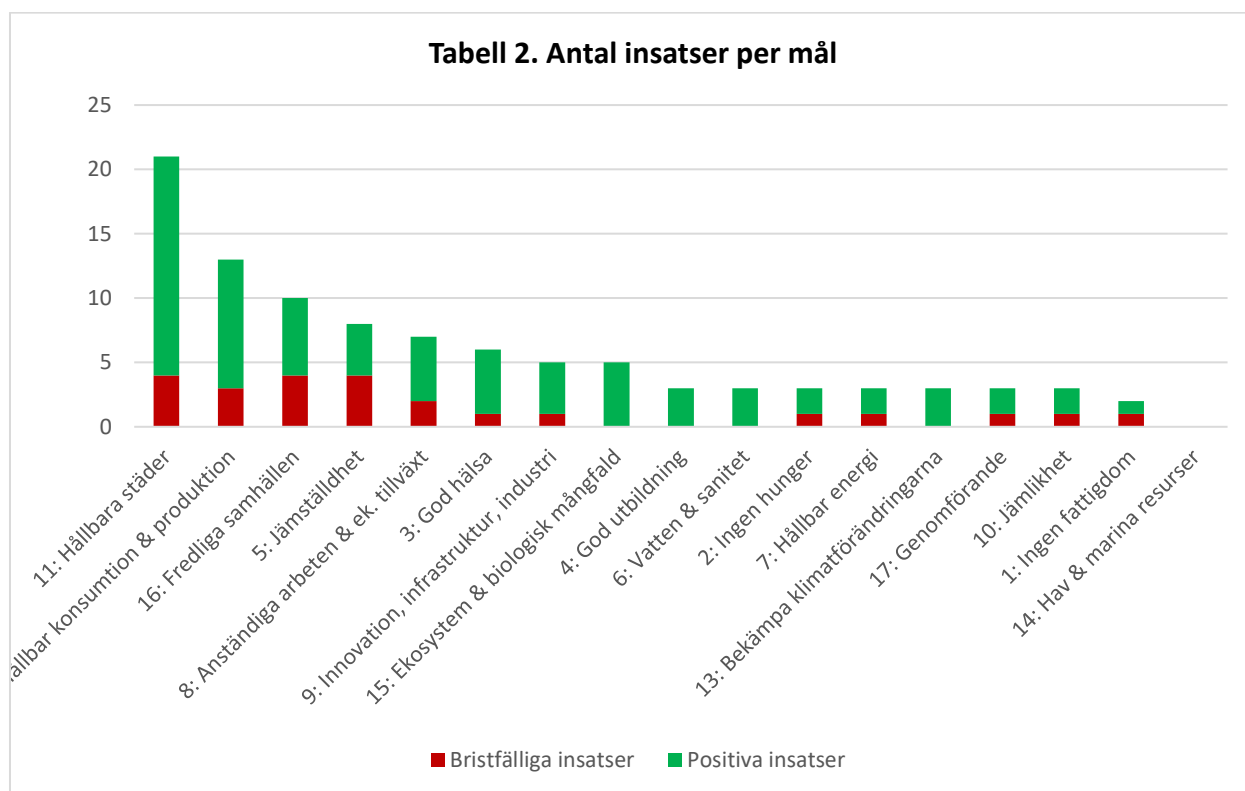
- Kommunen behöver utveckla sitt arbete inom jämställdhet, HBTQ & jämlikhetsfrågor. (Delmål 10.2 Alla blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.)
- Det saknas politiska beslut mot användandet av engångsartiklar. (Delmål 12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder.)
- Det behövs tydligare styrning kring vad politiken och/eller ledningsgrupper vill uppnå. (Delmål 16.6 Effektiva institutioner med ansvarsutkrävande.)

Det bör dock nämnas att punkten om tydligare politisk styrning skilde sig åt mellan de intervjuade, och att omkring hälften tyckte att styrningen fungerade mycket väl. Sammantaget nämndes flest negativa insatser kopplat till mål 12 (Hållbar konsumtion & produktion) samt 16 (Fredliga och inkluderande samhällen).

---

⁹ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Exempel på insatser enligt denna lag är personlig assistens och boende med särskild service (SFS 2018:1723 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade).

5.2.3 Kopplingar till Agenda 2030 - analys av styrdokument och intervjuer

Tabell 2 illustrerar hur många insatser per globalt mål som har framkommit av Värnamo kommuns policydokument och/eller intervjuer. Målen är ordnade (vänster till höger) från flest till minst antal insatser. Positiva insatser är sådant som kommunen gör för att förbättra sina verksamheter (vissa av dessa insatser kan dock få en negativ effekt på andra områden, vilket vi kommer till i avsnitt 5.4). Bristfälliga insatser utgörs av brister i kommunens arbete eller avsaknad av insats inom ett område.

I plan för Värnamo kommuns miljöarbete samt i översiktsplanen finns analyser av hur innehållet kan kopplas till Agenda 2030. Motsvarande beskrivningar saknas i policyn för integrationspolitik samt i jämställdhetsplanen, trots att dessa dokument är mycket relevanta ur hållbarhetsperspektiv. Detta kan vara ett tecken på att kommunen har enklare att se kopplingar mellan sitt miljöarbete och agendan än hur exempelvis sociala insatser bidrar till hållbar utveckling. Denna uppfattning stärks av att flera av de intervjuade anser att kommunen har kommit längst när det gäller just ekologisk hållbarhet.

Av dokumentgranskningen framgår att överlägset flest positiva insatser finns kopplat till mål 11 (Hållbara städer), vilket till stor del beror på att den omfattande översiktsplanen berör många delmål inom detta område. En hel del positiva insatser beskrivs också inom mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.) Även de intervjuade lyfte fram många

styrkor inom mål 11, men även inom mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen). När det gäller brister lyfter styrdokumentet främst utmaningar inom mål 11, vilket troligtvis beror på att detta är den fråga som är mest närvarande i dokumenten. De intervjuade nämnde dock flest utmaningar och bristfälliga insatser inom mål 12 (Hållbar konsumtion & produktion) och 16. Dessutom framhöll flera informanter att stora utmaningar finns inom jämställdhet (mål 5) och jämlikhet (mål 10). Sammantaget fås en bild av att såväl de officiella styrdokumentet som de intervjuade framhåller att kommunen är starkast inom mål 11, medan större oenighet gäller när det kommer till kommunens brister. Vidare kan noteras att fler brister framkom under intervjuerna än i styrdokumentet, vilket till viss del ligger i sakens natur då styrdokumentet främst handlar om kommunens målsättningar och hur man vill arbeta i framtiden.

5.3 Hur relaterar kommunens hållbarhetsarbete till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet?

5.3.1 Relation till hållbarhetsdimensioner - resultat från styrdokument

Värnamo kommuns vision är *”Den mänskliga tillväxtkommunen, 40 000 invånare 2035”*. Visionen innebär att kommunen vill växa på rätt sätt genom att bygga på kriterierna hållbarhet, attraktivitet, trygghet och tillväxt (Värnamo kommun 2018b). Det beskrivs att tillväxt ger många positiva effekter men också utmaningar då fler invånare betyder ökad efterfrågan på bostäder och kommunal service. Därmed ökar både behovet av lokaler och arbetskraft (Värnamo kommun u.å.b.:6). Tillväxt behandlas också i Översiktsplanen som lyfter fram att ökad handel och export kommer att kräva produktion utan utsläpp, resurseffektivitet, återanvändning och kunskapsspridning (Värnamo kommun 2018d:28).

Vidare beskriver det senaste budgetförslaget att *”det hållbara handlar inte bara om miljö utan är också en del av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet”* (Värnamo kommun 2017a). Liknande skrivningar förekommer i kommunens Vision, Översiktsplan och i Plan för Värnamo kommuns miljöarbete, där den senare framhåller att den ekologiska dimensionen sätter den yttersta gränsen för människans handlingsutrymme och att social och ekonomisk hållbarhet inte kan uppnås om dessa gränser överskrids. Miljöplanen konstaterar också att Sveriges utsläpp ökar ur ett konsumtionsperspektiv då vi delvis ”exporterar” utsläpp. Miljöplanen menar därför att svenskarnas konsumtionsmönster och produktionen av varor och tjänster måste förändras till en mer cirkulär ekonomi (Värnamo kommun 2018e:15). När det gäller jämställdhetsplanen beskrivs att jämställdhet inom organisationen både leder till demokratiska vinster men också till bättre lönsamhet och ökad attraktivitet som arbetsgivare

(Värnamo kommun 2017b:2). Liknande uppfattningar framgår av kommunens policy för integrationspolitik som lyfter att ett integrerat och inkluderande samhälle ”*skapar social hållbarhet, attraktivitet genom mångfald, trygghet och tillväxt.*” (Värnamo kommun 2017c:3).

5.3.2 Relation till hållbarhetsdimensioner - resultat från intervjuerna

När informanterna berättade om sin syn på hållbar utveckling nämnde tre personer Brundtlandsrapportens definition, varav två underströk att den ekologiska dimensionen måste sätta ramarna för social och ekonomisk hållbarhet. En informant framhöll att hållbar utveckling ska vara något som håller över tid och nämnde bland annat aspekterna kvalitet, ekonomi, etik och jämställdhet. De två sista informanterna fokuserade främst på ekologisk hållbarhet, såsom växthusgasutsläpp och att inte förbruka för mycket naturresurser. Dessutom nämnde hälften av de intervjuade att ekonomisk hållbarhet är en naturlig del av kommunens arbete eftersom det är inbyggt i systemet att budgeten ska hållas. Vissa av informanterna talade i mycket låg utsträckning om hur deras verksamheter bidrog till social hållbarhet, trots att deras uppdrag har tydliga kopplingar till exempelvis jämlikhet och utsatta samhällsgrupper.

5.3.3 Relation till hållbarhetsdimensioner – analys av styrdokument och intervjuer

Kommunens vision och flera andra styrdokument beskriver att hållbarhet handlar om samtliga tre dimensioner. Minst uppmärksamhet ägnas åt ekonomisk hållbarhet, åtminstone om denna definition ska förstås som något utöver att ha en budget i balans. Vidare framhåller miljöplanen att den ekologiska dimensionen sätter den yttersta gränsen för människans handlingsutrymme. Av miljöplanen får läsaren uppfattningen att kommunen vill verka för ett mer cirkulärt produktions- och konsumtionssystem, men utan att begränsa storleken på den ekonomiska tillväxten. Skrivningarna i miljöplanen och flera andra dokument liknar på så vis Brundtlandskommissionens syn på hållbar utveckling, där ekonomisk hållbarhet visserligen är beroende av ekologiska och sociala ramar men där dessa ramar kan utökas med hjälp av teknologiska och andra framsteg. Möjligheten att åstadkomma absolut frikoppling mellan tillväxt och miljöpåverkan ifrågasätts dock av bland annat Pradhan et al. (2017) och Jackson (2011) då det till dags dato inte finns något som pekar på att det är möjligt att kombinera ekonomisk tillväxt med minskande utsläpp (Pradhan et al. (2017) samt Jackson (2011)). Av kommunens visionsdokument framgår det förvisso att kommunen ser vissa utmaningar med ekonomisk tillväxt, men snarare ur ett socialt perspektiv (såsom ökad efterfrågan på bostäder och kommunal service) än ekologiskt perspektiv. Detta står i kontrast till analysen av Pradhan et al. (2017) som snarare ser konflikter mellan ekonomisk tillväxt och miljömässig hållbarhet.

Slutligen beskriver kommunens jämställdhetsplan att jämställdhet har positiva effekter på såväl social hållbarhet som ekonomisk tillväxt. Liknande generella åsikter gällande integrationsfrågor återfinns i kommunens policy för integrationspolitik. Enligt Pradhan et al. (2017) finns synergier mellan jämställdhet, fattigdomsbekämpning och god hälsa (och liknande positiva samband när det gäller jämlikhet), vilket alltså stämmer väl överens med kommunens positiva syn på dessa områden. Å andra sidan identifierar Pradhan et al. (2017) också en stark målkonflikt mellan exempelvis mål 10 (Jämlikhet) och mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion), vilket beror på att få länder både har hög nivå av jämlikhet samt litet ekologiskt fotavtryck. Något motsvarande kritiskt förhållningssätt finns inte inom styrdokumentet.

Under intervjuerna framkom liknande definitioner av hållbar utveckling som i styrdokumentet, alltså liknande Brundtlandsrapporten. Informanterna menade att den ekonomiska hållbarheten är inbyggd i kommunens system och därmed inte behöver arbetas aktivt med på samma sätt som övriga dimensioner, vilket tyder på att deras syn på ekonomisk hållbarhet främst handlar om att ha en budget i balans. Vidare gav vissa av de intervjuade uttryck för en kritisk inställning till ekonomisk tillväxt, framförallt ur ett miljöperspektiv. Därmed överensstämmer resultaten från intervjuerna till större del än styrdokumentet med analysen av Pradhan et al. (2017). Slutligen är det intressant att flera av informanterna vars uppdrag delvis handlar om social hållbarhet i mycket låg utsträckning talade om hur deras verksamheter bidrog till denna dimension. Detta kan bero på en ovana att diskutera sina verksamheter ur detta perspektiv, eller på att vissa informanter främst likställer hållbar utveckling med miljöfrågor.

5.4 Hur kan Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter på lokal nivå?

Nedan presenteras resultat och analys av vilka synergier och målkonflikter som har identifierats i Värnamo kommuns hållbarhetsarbete. En djupare analys och rekommendationer kopplat till frågeställningen ges i kapitel 6.

5.4.1 Synergier och konflikter – resultat från styrdokument

De tydligaste skrivningarna om synergier och konflikter återfinns i Översiktsplan konsekvensbeskrivning. Dokumentet utgör den miljökonsekvensbeskrivning som enligt plan- och bygglagen ska göras av översiktsplaner. Konsekvensbeskrivningen är till sin natur

analyserande och kritiskt granskande, och har bidragit till många av målkonflikterna i bilaga 1. Några av de målkonflikter som identifierats i Översiktsplan konsekvensbeskrivning är:

- Utbyggnad av tele- och datanätet är positivt för delaktighet och jämlikhet. De som inte lika lätt tar till sig ny teknik riskerar dock att få svårare att kommunicera och delta i samhället med ökad digitalisering. (Positivt för delmål 9.c Öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik, men negativt för mål 10 Jämlikhet.)
- Expansion av Värnamo stad kan komma i konflikt med naturvård. Det finns en uppenbar konflikt mellan naturvård, samhällsutveckling och ekonomiska intressen. (Konflikt mellan delmål 11.1 och flertal andra delmål.) (Värnamo kommun 2018d).

5.4.2 Synergier och konflikter – resultat från intervjuer

I samtliga intervjuer var det svårt för informanterna att diskutera tankar kring synergier och konflikter som kan uppstå i kommunens hållbarhetsarbete. En person resonerande kring att politik handlar om resurser och att det behöver finnas en medvetenhet om att man inte kan satsa på allt samtidigt. En annan informant svarade att det kan finnas målkonflikter inom kommunen exempelvis gällande vad som utgör en hållbar stad. Slutligen svarade en person indirekt på frågan i ett annat sammanhang, genom att berätta att förvaltningen i fall med våldsamma relationer ofta placerar mamman och barnen i kvinnojour, ibland under längre perioder: *”Det är ju i sig bra att kvinnan slipper den våldsamma mannen, men det är inte bra för barnens sociala situation om placeringen pågår för länge.”* (Informant 4). Personen gav därmed ett exempel på en insats som kan vara positiv för att motverka våld mot kvinnor (delmål 5.2), men negativ för barnens välbefinnande (delmål 3.4).

5.4.3 Synergier och konflikter – resultat från fokusgrupp

Som beskrivits i metodavsnittet genomfördes fokusgruppen i form av en workshop. Efter den inledande presentationen om Agenda 2030 och huvudresultaten från Pradhan et al. (2017) genomförde gruppen två övningar. Mest tid spenderades på den första övningen som gick ut på att diskutera synergier och konflikter som kan uppstå i Värnamo kommuns hållbarhetsarbete. Den andra övningen var en mer generell diskussion om lärdomar inför kommunens framtida arbete.

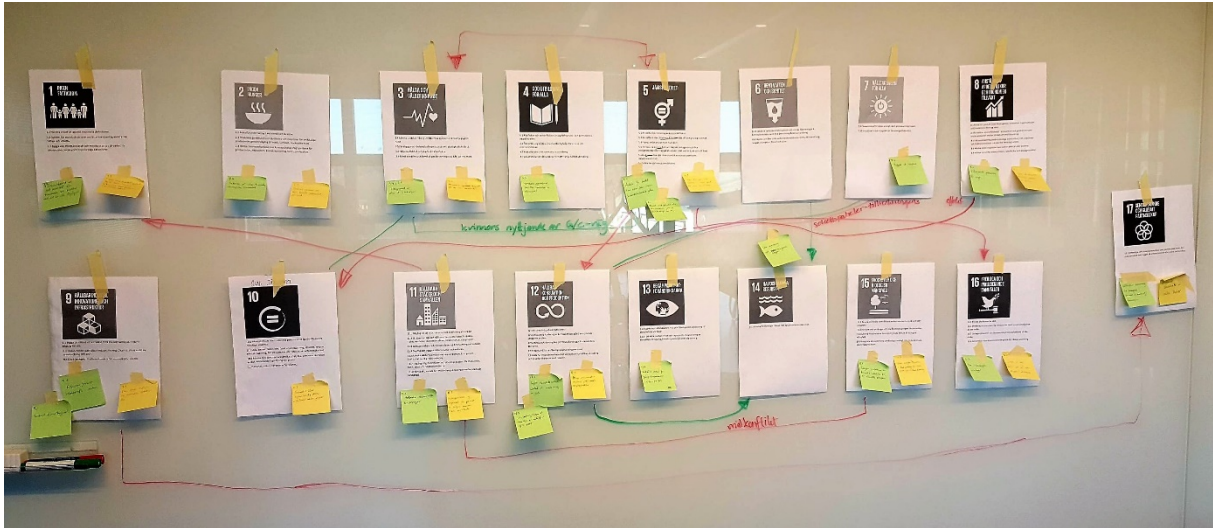

Fokusgruppens första övning om synergier och konflikter inom kommunens hållbarhetsarbete. (Foto: författaren)

Det har tidigare noterats att det var svårt att diskutera synergier och målkonflikter under intervjuerna. Så var inte fallet under fokusgruppen, då deltagarna var mycket aktiva och hade många tankar kring såväl synergier som konflikter i kommunens hållbarhetsarbete. Några av deltagarnas resonemang under den första övningen var:

- Kommunens arbete för fler gång- och cykelvägar kan generellt leda till att fler tar sig fram på det sättet, vilket är bra för folkhälsan. Satsningen är troligtvis extra viktig för kvinnor eftersom de i högre utsträckning än män går och cyklar. (Synergi mellan mål 3 (God hälsa och välmående) samt mål 5 (Jämställdhet).)
- Kommunens målsättning om heltid som norm kan vara påfrestande psykiskt, inte minst för småbarnsföräldrar. Å andra sidan finns det en risk att kvinnor arbetar deltid i högre utsträckning än män om heltidsarbete inte uppmuntras, vilket kan vara problematiskt ur ett jämställdhetsperspektiv. (Potentiell målkonflikt mellan mål 3 (God hälsa och välmående) samt mål 5 (Jämställdhet).)
- Kommunens förslag om att motverka externhandel, såsom shoppingområden utanför stadskärnorna, kan kortsiktigt vara bra för tillgängligheten och att minska bilresandet. Men på lång sikt försvinner dessa effekterna då allt fler inköp kommer att ske online. Kommunen bör därför istället fokusera på att minska bilresandet överlag. (Berör delmål 10.2 jämlik inkludering samt delmål 11.6 städers miljöpåverkan.)

- Att förtäta städer kan stå i konflikt med att bibehålla grönområden. Men om städerna inte förtätas måste bostäder byggas längre bort, vilket kan innebära större transportrelaterade utsläpp. (Svårbedömt förhållande mellan mål 11 (Hållbara städer) och 15 (Ekosystem och biologisk mångfald.))

Några av de kopplingar som fokusgruppen identifierade under den första övningen. Röd pil innebär konflikt och grön pil betyder synergi. (Foto: författaren)

När det gäller fokusgruppens andra diskussion om kommunens framtida hållbarhetsarbete återkom gruppen ofta till vikten av att integrera hållbar utveckling i kommunens ordinarie styrning och ledning. Flera deltagare lyfte att detta är extra angeläget när det gäller social hållbarhet eftersom denna fråga tenderar att försvinna när kommunen diskuterar hållbar utveckling. Gruppen var enig om att det viktigaste inte är att ta fram ett separat dokument för kommunens arbete med Agenda 2030, framförallt inte om en sådan plan saknar koppling till kommunens ordinarie målstyrning och budget. Gruppen menade att det är långt viktigare med konkreta förändringar än med fina dokument - *"det måste bli action"* som en deltagare uttryckte saken.

Vidare uppskattade alla deltagare övningen där de fick resonera kring synergier och konflikter mellan olika insatser. Några av kommentarerna var att övningen hjälpte att bredda diskussionen om hållbarhet bortom om miljöfrågor, samt att den synliggjorde den komplexitet och i vissa fall de konflikter som finns inom hållbar utveckling. En deltagare menade att den största utmaningen ligger i hur kommunens budget fördelas – tillåts hållbar utveckling kosta pengar, och vad är kommunen beredd att offra för att arbeta mer med dessa frågor? I detta sammanhang diskuterades även vilken utveckling kommunen bör sträva efter, och flera

deltagare kritiserade den nuvarande samhällsnormen där ökad ekonomisk tillväxt är den viktigaste måttstocken. Detta ansågs problematiskt både ur ett miljöperspektiv och ur ett socialt perspektiv med tanke på om ökad konsumtion verkligen gör människor lyckligare. Därför var gruppen överens om att kommunen behöver bli bättre på att diskutera den ekonomiska tillväxtens problematik samt hur det kan hanteras. Gruppen ansåg också att organisationen överlag behöver bli bättre på att arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser. Flera deltagare uttryckte att tänket kring konflikter och synergier inom agendan skulle kunna komma in i sådana sammanhang, gärna i form av liknande övningar som den de just genomfört.

Deltagarna diskuterade även vilken roll Agenda 2030 bör ha inom kommunen, exempelvis om de 17 målen ska användas som ett raster för att sätta kommunens mål genom och därmed kopplas till ordinarie målstyrning, eller om de snarare bör tjäna som inspiration till vilka frågor som kan ingå i kommunens hållbarhetsarbete. Oavsett vilken väg som väljs var gruppen enig om att arbetet inte bara får bli en fråga för kommunens hållbarhetsstrateg, utan att det behöver skapas förståelse för att alla nämnder och förvaltningar på något sätt berörs av Agenda 2030. Slutligen ansåg alla deltagare att hållbar utveckling i högre grad än idag behöver bli en ledningsuppgift som diskuteras av chefer, gärna i förvaltningsöverskridande konstellationer för att undvika ”stuprörstänk” där var och en bara ser till sin egen verksamhet.

5.4.4 Synergier och konflikter – analys av styrdokument, intervjuer och fokusgrupp

Översiktsplanens konsekvensanalys beskriver på ett konstruktivt sätt många utmaningar och hur de kan hanteras. Analyserna fokuserar till relativt stor del på ekologiska konsekvenser, vilket är rimligt då översiktsplanen handlar om hur bebyggelse, mark- och vattenområden ska användas, men det förekommer även skrivningar om hur andra frågor påverkas. Motsvarande analyser saknas för jämställdhetsplanen och policyn för integrationspolitik. Detta kan antingen bero på tids- och resursbrist (det finns inga lagkrav på att göra konsekvensanalyser inom dessa områden) eller på bristande kapacitet eller vilja att belysa sociala frågor med samma seriositet som mer ”hårda” miljö- och bebyggelsefrågor.

Vidare har det noterats att det var svårt att diskutera synergier och målkonflikter under intervjuerna. Detta kan både bero på att informanterna inte gavs några exempel på vilka lokala insatser som skulle kunna vara relevanta, samt på en generell ovana att analysera hållbar utveckling ur ett mer kritiskt, tvärsektorielt perspektiv. Däremot var det inga som helst problem att diskutera synergier och konflikter i fokusgruppen. Detta beror troligtvis till viss

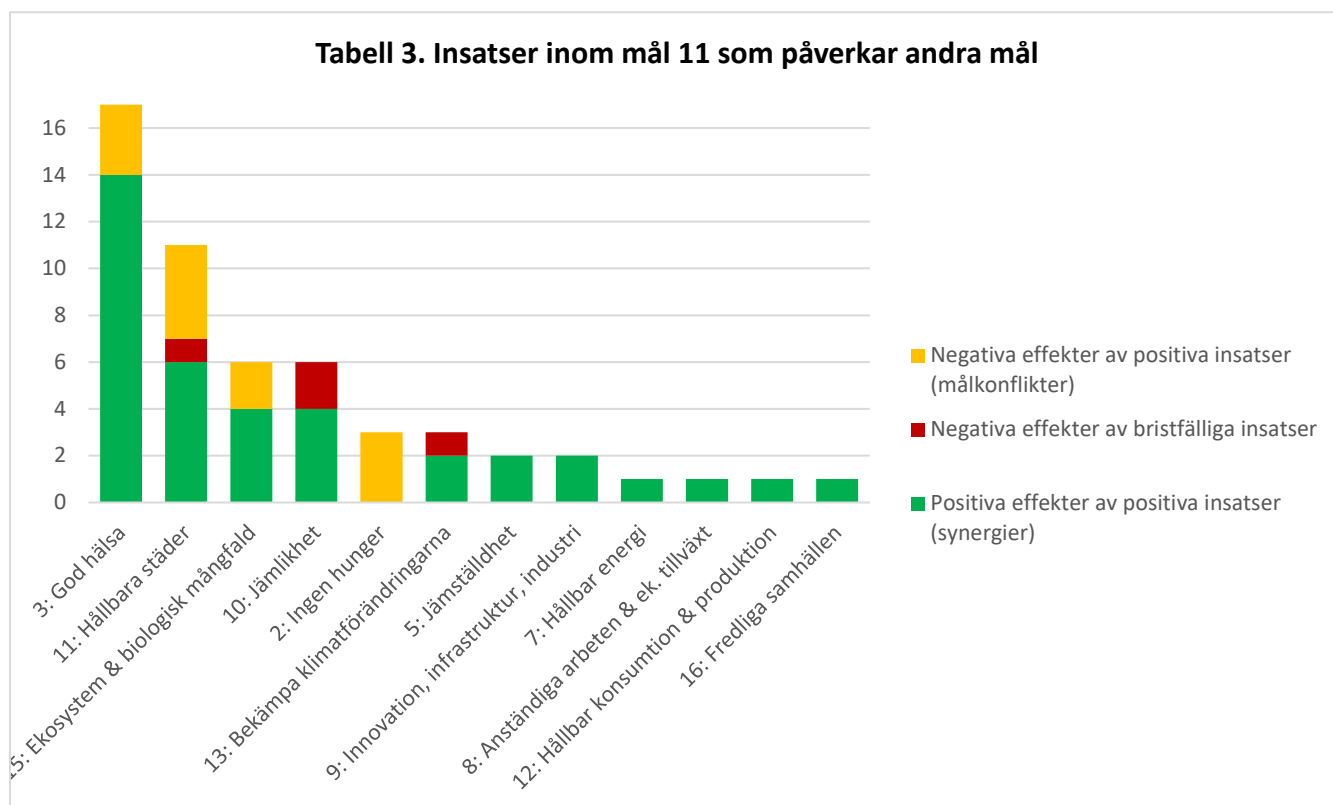
del på att deltagarna fick en mer grundlig genomgång av resultaten från Pradhan et al. (2017) och av innehållet i Agenda 2030, men framförallt på att konkreta lokala insatser med koppling till agendan presenterades. Att bara tänka kring samband mellan de globala målen kan upplevas abstrakt, men av fokusgruppen att döma blir det enklare att identifiera synergier och konflikter om utgångspunkten är lokala insatser som deltagarna är införstådda med.

Deltagarna i fokusgruppen ansåg att kommunen behöver stärka upp sitt arbete med social hållbarhet, vilket stämmer överens med vad som framkommit av såväl styrdokument som intervjuer. Under diskussionerna lyftes flera målkonflikter och utmaningar kring att kombinera ekonomisk tillväxt med ekologisk hållbarhet, vilket går i linje med resultaten från Pradhan et al. (2017). Sådana åsikter uttrycktes bara till viss del under intervjuerna. Det är svårt att säga varför tillväxtkritik fick så pass stort genomslag under fokusgruppen, framförallt med tanke på att det inte fanns någon diskussionsfråga som uttryckligen berörde området. En tänkbar anledning är att deltagarna fick huvuddragen i Pradhan et als (2017) forskning presenterade, vilka delvis handlar om konflikter mellan ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet, och att detta bidrog till att föra upp tillväxt på diskussionsordningen. En annan orsak kan vara att deltagarna kände sig friare att föra fram sådana åsikter när de märkte att fler i rummet hade liknande tankar. När det gäller synergier identifierade fokusgruppen sådana mellan flera områden, och det är svårt att se ett mönster för vilka områden där flest positiva samband identifierades. Gruppen diskuterade i något högre utsträckning konflikter än synergier, vilket kan tolkas som att deltagarna kände ett behov av att analysera utmaningar. Detta kan i sin tur hänga ihop med deltagarnas vilja att arbeta mer med risk- och sårbarhetsanalyser.

5.4.5 Synergier och konflikter – resultat inom tre mål

Nedan presenteras samband inom de tre mål med flest identifierade insatser inom Värnamo kommun (mål 11, 12 och 16). Syftet med avsnittet är att ge konkreta exempel på vilka synergier och målkonflikter som olika insatser ger. Resultaten ges i form av två tabeller per mål: en som visar hur insatserna inom målet påverkar uppfyllelsen av andra mål, och en som illustrerar hur det aktuella målet påverkas av insatser inom andra mål. Samtliga tabeller har samma maxvärde på den lodräta axeln.

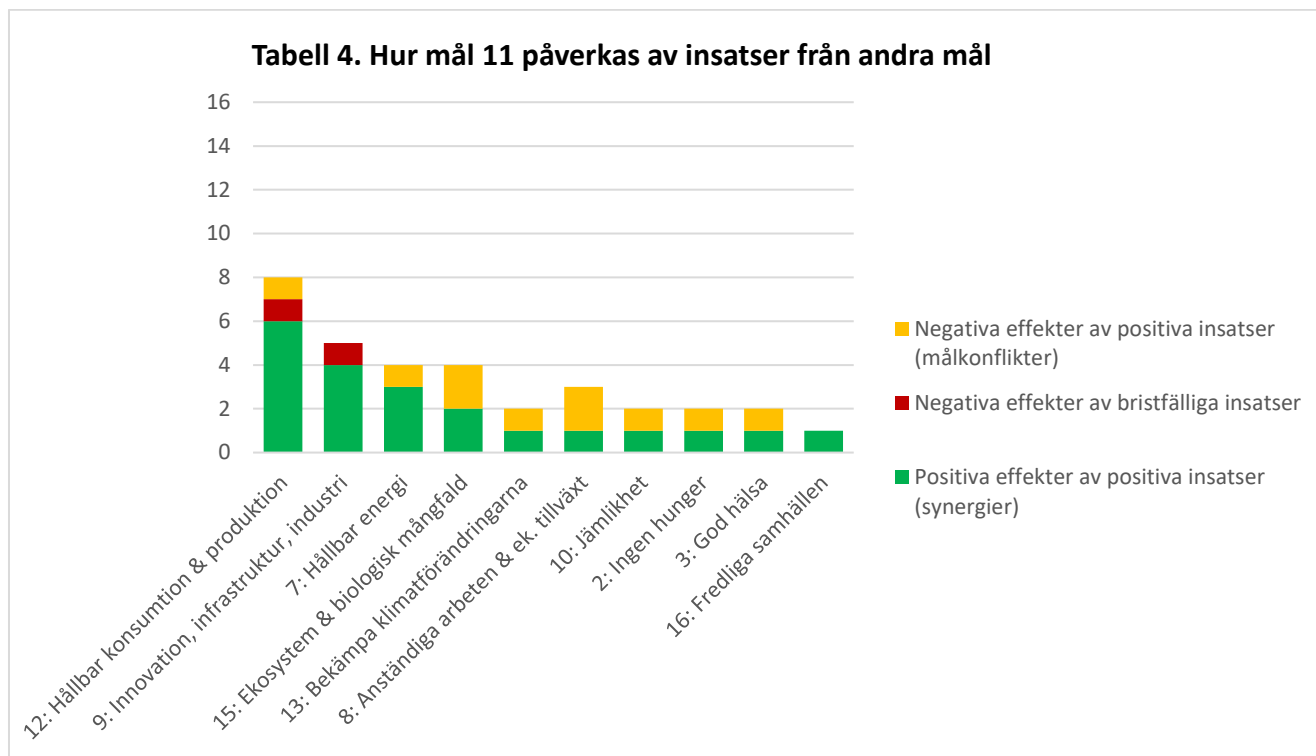
Mål 11 (Hållbara städer)

Tabell 3 visar vilka mål som påverkas av insatser inom mål 11. Kopplingarna *inom* mål 11 ska förstås som att det finns insatser inom ett delmål som påverkar andra delmål inom mål 11. Flest synergier finns med mål 3 (God hälsa och välmående). Här handlar det till exempel om att införandet av elbussar och elbilar minskar skadliga avgasutsläpp vilket kan minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av luftföroreningar (delmål 3.9). Det handlar också om att utbyggnad av gång- och cykelvägar bidrar till uppfyllelse av delmål 3.4 (färre som dör av icke smittsamma sjukdomar samt ökad psykisk hälsa) under förutsättning att insatsen leder till att fler människor går och cyklar istället för att åka bil eller kollektivtrafik. När det gäller bristfälliga insatser drabbar dessa främst mål 10 (Jämlikhet), exempelvis genom dyra nybyggnationer vilket innebär potentiella problem för resurssvaga att ha råd med bostäder. Slutligen finns ett antal målkonflikter kopplat till mål 3, 11, 15 och 2. Ett exempel är kommunens beslut om att jordbruksmark kan exploateras vid behov av stadsutveckling, vilket kan vara positivt för att kunna bygga fler bostäder (11.1) men negativt för biologisk mångfald (mål 15) och lokal livsmedelsproduktion (mål 2). Ett annat beslut som kan generera målkonflikter är kommunens vilja att förtäta på höjden. Detta kan visserligen bidra till att minska städernas negativa miljöpåverkan per person (11.6) men samtidigt visar kommunens konsekvensanalys att ökat byggande och fler invånare riskerar att bidra till ökade transporter

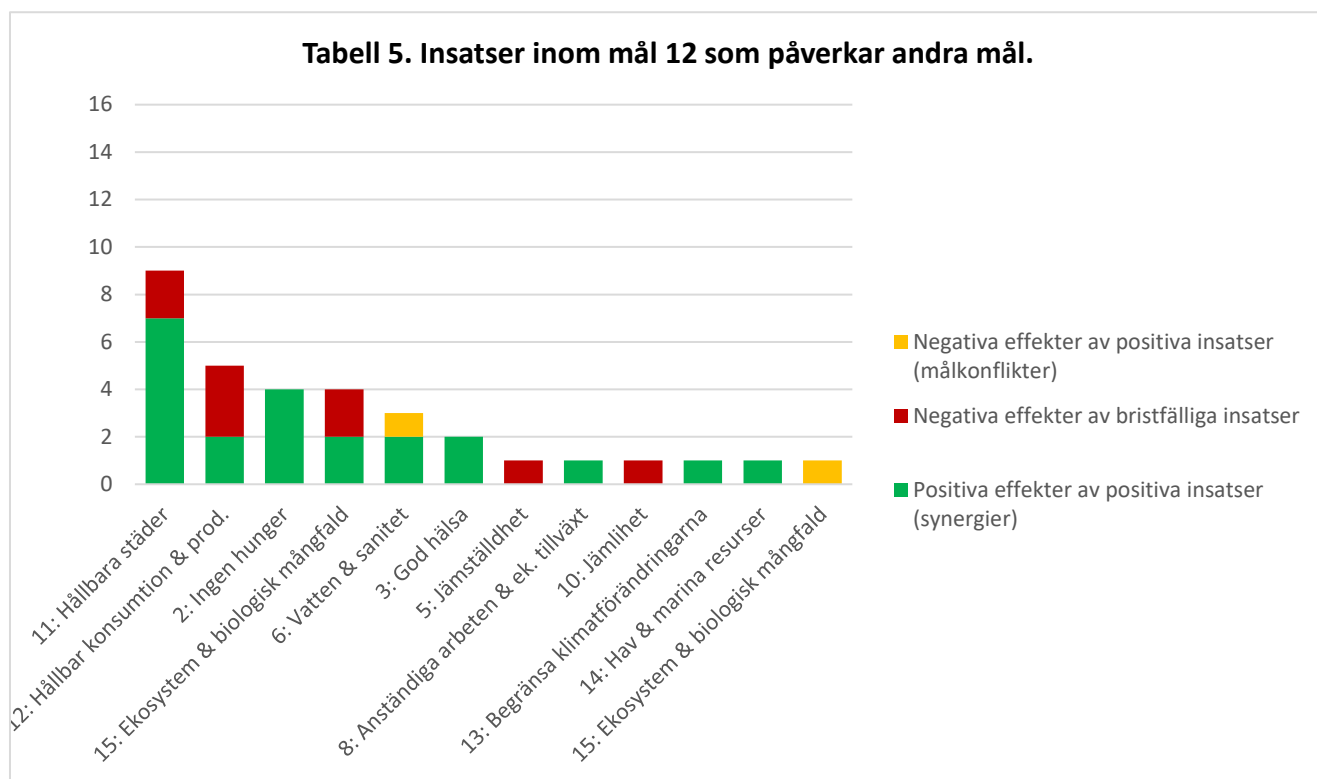

och buller i städerna, vilket får negativa effekter på flera delmål kopplat till psykisk och fysisk hälsa (mål 3).

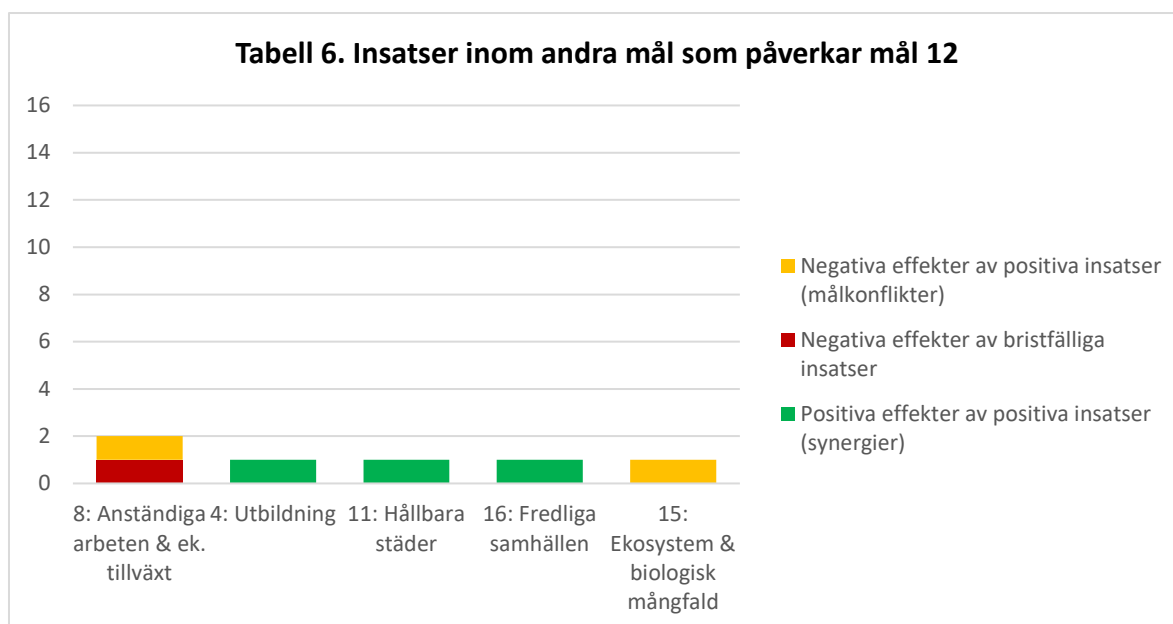

Tabell 4 visar att mål 11 bland annat påverkas positivt av insatser från mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och 9 (Innovation, infrastruktur och industri). Synergierna från mål 12 beror främst på insatser för att förbättra kommunens källsortering och kemikaliehantering, vilket kan minska städernas negativa miljöpåverkan (11.6). Synergierna från mål 9 handlar exempelvis om utbyggnad av tele- och datanätet som kan ge positiva effekter för kopplingar mellan stad och landsbygd (11.a) Vidare påverkas mål 11 av ett fåtal bristfälliga insatser inom andra mål, såsom att det enligt kommunens konsekvensanalys görs för lite för att minska utsläppen från tung trafik. Slutligen finns ett flertal målkonflikter mellan mål 11 och andra områden, såsom att satsningar på besöksnäring utanför tätorterna kan vara bra för lokal turism (8.9) men potentiellt negativt för städernas miljöpåverkan (11.6) om turister tar sig dit med icke-fossilfria bilar. Ett annat exempel är att kommunens beslut att motverka externhandelsetableringar kan vara bra för det lokala gatulivet och för tillgängligheten för grupper utan bil (positivt för jämlikhet, 10.2), men eventuellt negativt för miljöpåverkan (11.6). Om miljöeffekten blir negativ eller positiv beror på huruvida de konsumtionsrelaterade utsläppen ökar mer än vad de transportbaserade utsläppen minskar av att affärer förläggs centralt istället för utanför städerna.

Mål 12 (Hållbar produktion och konsumtion)

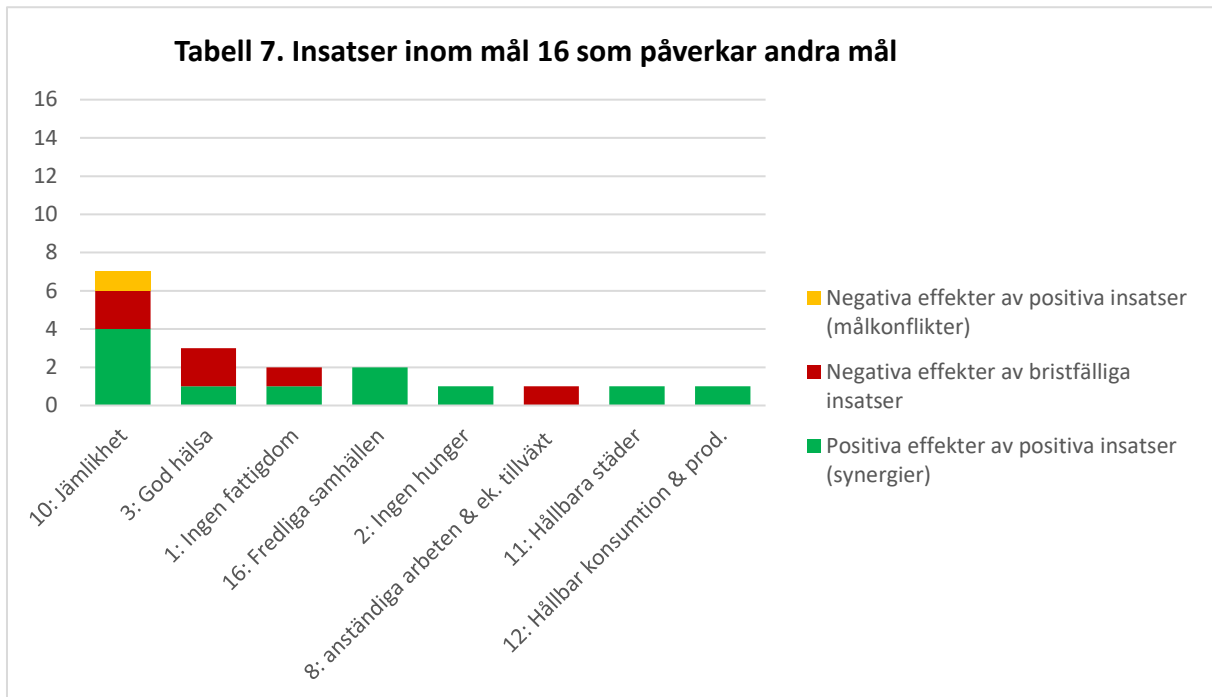

Tabell 5 synliggör ett flertal synergier mellan mål 12 och bland annat mål 11 och mål 2, exempelvis att kommunen ska börja återvinna biologiskt avfall samt att man infört en varudistributionscentral för samlastning av allt gods som ska transporteras till verksamheterna. Båda dessa insatser bidrar till att minska städernas negativa miljöpåverkan (11.6). Det finns emellertid också några brister som ger relativt många negativa effekter på andra mål, såsom att vissa förvaltningar fortfarande använder engångsartiklar (negativt för den biologiska mångfalden (mål 15) och hållbar konsumtion (mål 12)) samt har problem med matsvinn (negativt för städernas miljöpåverkan (11.6) samt hållbart nyttjande av naturresurser (12.2)). Slutligen har en *potentiell* målkonflikt identifierats i kommunens ställningstagande att betrakta avfall som resurs. Kommunens konsekvensanalys lyfter fram att det kräver stor försiktighet då avfall kan innehålla föroreningar som kan spridas ut i naturen genom återvinning. Därmed finns eventuellt en målkonflikt med delmål 6.3 (minimera föroreningar och kemikalieutsläpp i vatten) samt bevarande av den biologiska mångfalden (15).

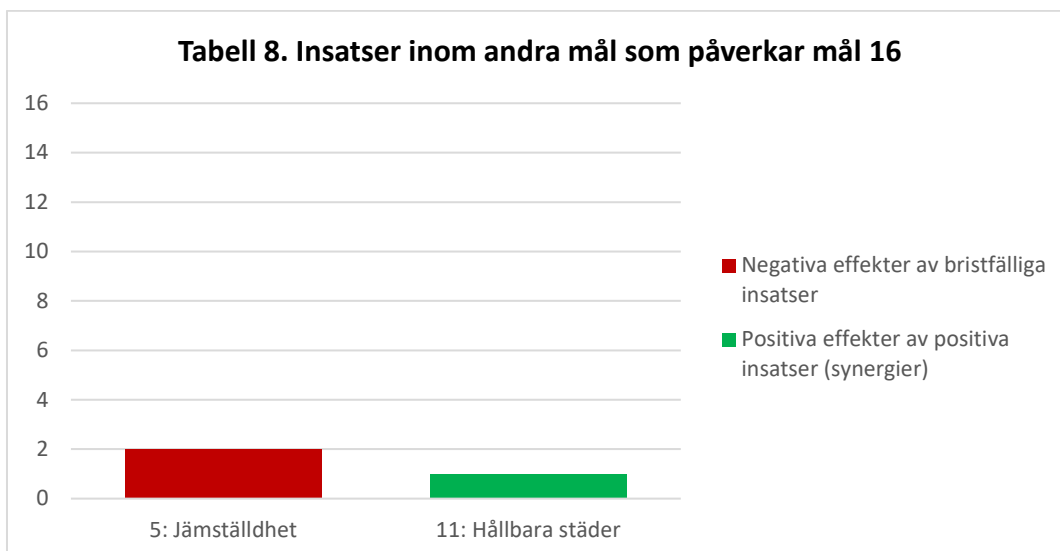

Tabell 6 visar att mål 12 i relativt låg grad påverkas av insatser inom andra mål. Något om synergier som ändå kan nämnas är att målet påverkas positivt av att kommunen har fört livsmedelsdialoger med lokala leverantörer (tillhör delmål 16.7 inkluderande beslutsfattande), vilket har lett till att upphandlingsavtal slutits med lokala bönder. Att dela upp större upphandlingar och föra dialog på detta sätt stärker bland annat delmål 12.7 (hållbar offentlig upphandling). Den negativa insatsen som påverkar mål 12 kommer från mål 8 och handlar om att det anses vara svårt att diskutera problem kopplat till tillväxt inom kommunen, vilket kan tänkas försvåra ett hållbart nyttjande av naturresurser (12.2). Slutligen har två målkonflikter identifierats, varav en beror på potentiella svårigheter att kombinera ökad tillväxt och företagande (8.3) med hållbar konsumtion och den andra om att avsätta vissa sjönära områden för exploatering (15.1) vilket kan bidra till ökade föroreningar och därmed stå i kontrast till hållbar förvaltning av naturresurser (12.2).

Mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen)

Tabell 7 illustrerar att mål 16 har flest synergier med mål 10 (Jämlikhet). Detta beror bland annat på att kommunen har ett välfungerande arbete med landsbygdsdialog och medborgarinitiativ (16.7 Lyhört, deltagandebaserat beslutsfattande) vilket kan tänkas ge positiva effekter för att alla blir inkluderade i samhället (10.2). Ett exempel på en bristfällig aspekt är att kommunens anställda inte är representativa gällande andelen utrikes födda, vilket kan vara negativt för allas inkludering i samhället (10.2). Den enda målkonflikten som identifierats är att landsbygdsdialogerna (som i sig är en positiv insats) inte alltid lyckas inkludera utsatta grupper, vilket även detta kan vara negativt för delmål 10.2.

Slutligen visar tabell 8 de få insatser inom andra områden som påverkar mål 16. Här handlar det om en synergi med mål 11 genom ett stadsutvecklingsprojekt som genomförs tillsammans med medborgarna (positivt för 16.7 Lyhört, deltagandebaserat beslutsfattande), samt brister inom mål 5 (jämförbarhet) såsom att kommunen inte är jämförbara när det gäller yrkesval vilket även är negativt för delmål 16.7.

5.4.6 Sammanfattande analys av synergier och målkonflikter

Antalet relevanta delmål per område kan ge en fingervisning om vilka mål som kommunen bör arbeta med. Värnamo kommun verkar också generellt ha fler insatser inom områden som bör vara relevanta för dem, såsom mål 11 (Hållbar stadsutveckling), och färre insatser inom områden av lägre relevans, såsom mål 14 (Hav och marina resurser). Denna analys försvåras dock av ett antal aspekter. Dels är inte antalet insatser synonymt med kvalitén eller omfattningen av vad som görs. Exempelvis verkar Värnamo kommun ha gjort stora satsningar på solenergi och energismarta byggnader, vilket kan väga upp det faktum att bara två insatser har identifierats inom mål 7. Dessutom kan ett mål med få relevanta delmål ändå vara viktigt att arbeta med då kommunen anser att dessa delmål är centrala av olika skäl. Men den viktigaste invändningen mot att aktörer helt enkelt bör ha flest insatser inom områden med flesta relevanta delmål är att antalet insatser inte säger något om vilka synergier och målkonflikter som dessa ger. Exempelvis har det i Värnamos fall inte identifierats särskilt många positiva insatser inom mål 3 (God hälsa och välbefinnande), men detta område påverkas mycket positivt av synergier från mål 11 (Hållbara städer). Ett annat exempel är att det visserligen finns relativt många insatser inom mål 15 (Ekosystem och biologisk mångfald) men detta förtas delvis av konflikter från mål 11. För att få en rättvisande bild av vilka insatser som behöver utvecklas eller förändras behöver därför hänsyn tas till såväl synergier som målkonflikter.

Med dessa brasklappar i bakhuvudet kan följande analys göras. Värnamo kommun har kommit längst inom mål 11 (Hållbara städer) vilket främst beror på positiva insatser inom hållbar stadsplanering. Även mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) och till viss del mål 12 (Hållbar produktion och konsumtion) kan ses som styrkeområden. Det bör dock poängteras att det är tveksamt om insatserna som görs inom mål 11 och 12 kommer att minska kommunens negativa miljöpåverkan om konsumtionen och produktionen av varor fortsätter att öka. Det är med andra ord troligt att kommunens insatser delvis leder till ökad och delvis till minskad måluppfyllelse inom mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk

tillväxt)¹⁰, mål 11 och mål 12. Vidare kan konstateras att kommunen behöver utveckla sitt arbete inom mål 5 (Jämställdhet) och mål 10 (Jämlikhet). Den sammanlagda slutsatsen blir något paradoxal: kommunen satsar mer på frågor som rör ekologisk hållbarhet än social hållbarhet, men riskerar på grund av en underlåtelse att ta hänsyn till den ekonomiska tillväxtens baksidor att ändå bidra till miljömässig ohållbarhet. Det bör dock noteras att kommunen detta till trots inte helt saknar insatser för social hållbarhet, vilket bland annat jämställdhetsmålen och landsbygdsdialogerna är bevis på.

Hur kan då Värnamo kommun bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter? Här handlar det bland annat om att behandla social hållbarhet lika seriöst som ekologisk hållbarhet, att se över relationen till ekonomisk tillväxt samt att arbeta mer tvärsektorielt och strategiskt med hållbar utveckling. Dessa rekommendationer utvecklas i det avslutande kapitlet nedan.

6. Diskussion och slutsats

6.1 Rekommendationer till Värnamo kommun

En grundläggande förändring som skulle förbättra kommunens måluppfyllelse av agendan, samt bidra till en mer hållbar utveckling, är att behandla social hållbarhet med samma seriositet som ekologisk hållbarhet. Här behöver det inte nödvändigtvis bara handla om att göra fler eller bättre insatser, utan också om att synliggöra och analysera vad som redan görs. På samma sätt som kommunen gör miljökonsekvensanalyser av översiktsplanen skulle exempelvis sociala konsekvensanalyser kunna göras av jämställdhetsplanen eller policyn för integrationspolitik. De två sistnämnda dokumenten skulle också relativt enkelt kunna kopplas till Agenda 2030, såsom har gjorts med kommunens miljöplan och översiktsplan. En annan möjlighet är att vidareutveckla landsbygdsdialogerna så att de i större utsträckning behandlar sociala frågor.

Med tanke på att det inom denna begränsade studie har identifierats insatser inom samtliga hållbarhetsdimensioner och inom alla globala mål är det uppenbart att dessa frågor berör hela organisationen och inte bara ett fåtal anställda. Därför behövs det någon slags forum inom kommunen för att arbeta med hållbar utveckling, oavsett om det sker kopplat till Agenda 2030 eller inte. Det är av stor vikt att dessa forum tillåter kritiska och analyserande diskussioner. Att flera anställda upplever det svårt att tala om tillväxtens baksidor är ett problem, men även

---

¹⁰ Att minska det ekologiska fotavtrycket och/eller minska städernas miljöpåverkan är indikatorer som finns både inom mål 8 och 11.

andra utmaningar måste kunna lyftas, inte minst med koppling till social hållbarhet då detta är ett område som bör diskuteras i högre utsträckning. Vidare kan dessa forum med fördel bestå av representanter från olika förvaltningar för att minimera risken för att bara se till den egna verksamheten. Slutligen är det viktigt att forumen inte stannar vid att kartlägga vad kommunen gör inom hållbar utveckling, utan också analyserar de komplexa samband som finns mellan olika insatser. Oavsett om kommunen väljer att koppla Agenda 2030 till sin ordinarie målstyrning eller inte kan de globala målen användas som inspiration till vilka frågor som en insats kan påverka och påverkas av. Här skulle liknande tillvägagångssätt som under fokusgruppen skulle kunna användas: exempelvis kan en person från respektive förvaltning välja ut ett par insatser och sedan diskutera dessa med gruppen för att få en mängd perspektiv på vilka synergier och målkonflikter som kan finnas kopplat till frågan. För att dessa forum inte ska stanna vid diskussioner utan leda till konkreta förändringar bör de integreras med ordinarie beslutsprocesser inom kommunen. Med tanke på att flera personer anser att kommunen bör stärka sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser kan detta vara en lämplig process¹¹ att hållbarhetsintegrera; på så vis kan både kvaliteten på riskanalyserna förbättras och hållbar utveckling på ett naturligt sätt komma in i verksamheterna.

Slutligen är det viktigt att förtroendevalda involveras i den fortsatta processen. Eftersom denna studie inte har omfattat politikernas perspektiv är det svårt att ge rekommendationer kring hur detta bör ske. Det har dock noterats att de anställda har olika uppfattning om hur väl den politiska styrningen inom hållbarhetsområdet fungerar. Därmed finns det troligtvis behov av någon form av diskussion om politikens respektive tjänstepersonernas roll i dessa frågor.

6.2 Sammanfattning av slutsatser och diskussion

Denna studie har besvarat tre frågor, varav den första handlade om vilka kopplingar som finns respektive saknas mellan Värnamo kommuns hållbarhetsarbete och Agenda 2030. Här har starkast kopplingar identifierats till mål 11 (Hållbara städer), mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) och delvis mål 12 (Hållbar produktion och konsumtion). Det är dock tveksamt om insatserna räcker för att minska kommunens negativa miljöpåverkan då inget tyder på att kommunen vill bidra till minskad konsumtion och produktion. Det är därmed troligt att kommunen både bidrar till minskad och till ökad måluppfyllelse inom olika delmål inom mål 11 och 12. Vidare har kommunens hållbarhetsarbete svagare kopplingar till mål 14

---

¹¹ Det ligger utanför ramen för denna uppsats att analysera samtliga ordinarie beslutsprocesser, andra processer än riskanalyser kan vara lämpliga att hållbarhetsintegrera.

(Hav och marina resurser), 17 (Genomförande), 5 (Jämställdhet) och 10 (Jämlikhet). Av dessa bedömer studien det som mest relevant att utveckla arbetet inom de två sistnämnda målen.

Gällande studiens andra fråga om hur hållbarhetsarbetet relaterar till de tre hållbarhetsdimensionerna har det framkommit att kommunen främst fokuserar på ekologisk hållbarhet samt att ekonomisk hållbarhet delvis finns inbyggt i systemet – åtminstone i betydelsen att hålla budgeten. Hållbar utveckling likställs i lägre grad med sociala frågor. Av styrdokumentet framgår att kommunen ser vissa utmaningar med ekonomisk tillväxt, men snarare ur ett socialt än ekologiskt perspektiv. En mer kritisk inställning till möjligheten att kombinera tillväxt med miljöhänsyn framkom hos de anställda. Därmed står informanternas åsikt närmare Pradhan et al. (2017) (som identifierar konflikter mellan ekonomisk tillväxt och miljömässig hållbarhet) än vad kommunens styrdokument och officiella politik gör. Då det saknas bevis för möjligheten att åstadkomma absolut frikoppling mellan tillväxt och miljöpåverkan (Pradhan et al. (2017) och Jackson (2011)) blir slutsatsen om kommunens relation till hållbarhetsdimensionerna något paradoxal. Värnamo kommun är starkare inom frågor som rör ekologisk hållbarhet än social hållbarhet, men riskerar på grund av en underlåtelse att ta hänsyn till den ekonomiska tillväxtens baksidor att ändå bidra till miljömässig ohållbarhet.

Studiens sista fråga gällde hur kommunen kan bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030 på ett sätt som tar hänsyn till synergier och konflikter. Här konstateras att det inte räcker att se till att tillräckligt mycket görs inom respektive mål, utan att kommunen också måste analysera hur insatserna påverkar andra områden positivt och negativt. Vidare behöver social hållbarhet behandlas med samma seriositet som ekologisk hållbarhet. Om kommunen på allvar vill bidra till hållbar utveckling behöver de även se över sitt förhållande till ekonomisk tillväxt och diskutera vad ekonomisk hållbarhet innebär för dem. (Här kan även konstateras att Agenda 2030 i sig delvis karaktäriseras av målkonflikter, då det både finns mål som appellerar till ökad ekonomisk tillväxt samt mål som baseras på att minska människans miljöpåverkan.) Till sist föreslås att kommunen utvecklar tvärssektoriella forum för att arbeta med hållbar utveckling och/eller Agenda 2030. Dessa forum bör kopplas till ordinarie beslutsprocesser.

Det övergripande syftet med denna uppsats har varit att bidra med förståelse om hur kunskap om synergier och konflikter inom Agenda 2030 kan användas för att stärka kommuners hållbarhetsarbete inom samtliga tre hållbarhetsdimensioner. Det har sedan tidigare funnits vägledning för hur kommuner kan bryta ner Agenda 2030 till en lokal kontext, och på global nivå har Pradhan et al. (2017) belyst vilka synergier och målkonflikter som finns mellan de 17

målen. Det har dock saknats studier av hur synergier och konflikter kan ta sig i uttryck på lokal nivå samt hur detta kan hanteras, vilket denna uppsats har bidragit med. I likhet med Pradhan et al. (2017) har främst synergier identifierats, men studien har också funnit en hel del viktiga målkonflikter. Studiens resultat skiljer sig därmed från retoriken som förs av FN och i statens vägledningar till svenska kommuner där det framhålls att alla mål hänger ihop på ett positivt sätt. På så vis ger denna uppsats en mer rättvisande bild av hur en aktör kan bidra till måluppfyllelse av Agenda 2030. Denna studie har dessutom gått ett steg längre än Pradhan et al. (2017) genom att integrera social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i analysen. Tack vare detta har det varit möjligt att inte bara se hur Värnamo kommuns insatser kopplar till Agenda 2030, utan också inom vilka hållbarhetsdimensioner som kommunen har sina styrkor och brister. Sammantaget har studien belyst vikten av att våga och kunna studera de komplexa samband som finns inom hållbar utveckling. Genom att synliggöra och arbeta med konflikter inom Agenda 2030 minimeras risken för att hållbar utveckling inom vissa områden sker på bekostnad av ohållbarhet inom andra områden. Och genom att synliggöra synergier kan det bli lättare att se vilka insatser som bidrar till måluppfyllelse på flera områden. Uppsatsens rekommendationer till hur Värnamo kommun kan arbeta med Agenda 2030 är kontextspecifika, men det övergripande konceptet med att analysera insatser utifrån synergier och konflikter bör även kunna användas av andra aktörer.

6.3 Återstående forskning

Även om denna uppsats har utgjort en fallstudie av Värnamo kommun har inte samtliga kommunens verksamheter studerats lika ingående. Det återstår exempelvis att titta närmare på områden som utbildning och kultur för att få en mer heltäckande bild av organisationens hållbarhetsarbete. Dessutom har inga förtroendevalda intervjuats, vilka skulle kunna bidra med andra åsikter och erfarenheter än anställda. En annan fråga att studera närmare är hur en eventuell integrering av Agenda 2030 i kommunens ordinarie målstyrning skulle kunna genomföras. Något som har legat helt utanför ramen för denna uppsats är att studera den kommunala måluppfyllelsen ur ett statistiskt perspektiv. Här vore det intressant att genomföra en liknande studie som Pradhan et al. (2017) fast på lokal nivå, alltså studera flera kommuners måluppfyllelse av agendan på indikatorsnivå. På så vis skulle troligtvis mer generaliserbara slutsatser kunna dras gällande synergier och konflikter på lokal nivå. Detta i kombination med fler kvalitativa studier som denna uppsats vore ett välkommet bidrag på detta relativt outforskade område.

Referenslista

Böcker

Caradonna, J.L. ed. (2017). *Routledge Handbook of the History of Sustainability*. London; New York: Routledge.

Danermark, D., Ekström, M., Jakobsen, L., Karlsson, J. (2010). *Att förklara samhället*. Studentlitteratur.

Esaiason, P. (2017). *Metodpraktikan*. Norstedts Juridik AB, Stockholm

Jackson, T. (2011). *Välfärd utan tillväxt*. Ordfront förlag

Leach, M., Scoones I., Stirling, A. (2010). *Dynamic sustainabilities. Technology, environment, social justice*. Earthscan: New York.

Marten, G. (2001). *Human ecology: basic concepts for sustainable development*. Earthscan Publications: London.

Norén, L. (2007). "Kan offentliga sektorn bidra till hållbarhet?" i *Konsumera mera – dyrköpt lycka* (Johansson, B. red) Formas, 08 Tryck AB: Stockholm.

SFS 2018:1723. *Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade*. Stockholm: Socialdepartementet

Yin, R.K., Nilsson, B. (2007). *Fallstudier: design och genomförande*. Malmö: Liber, 1. upplagan.

Artiklar

Boström, M. (2012). "A missing pillar? Challenges in theorizing and practicing social sustainability: introduction to the special issue." *Sustainability: Science, Practice, and Policy* 8(1):3-14

Carant, J.B. (2016). "Unheard voices: a critical discourse analysis of the Millennium Development Goals' evolution into the Sustainable Development Goals." *Third World Quarterly*, Volume 38, Issue 1.

Dempsey, N., Bramley, G., Power, S., Brown C. (2011). "The social dimension of sustainable development: Defining urban social sustainability." *Sustainable development*. Volume 19, Issue 5.

- Forsberg, B. (2002). *Lokal Agenda 21 för hållbar utveckling: en studie av miljöfrågan i tillväxtsamhället*. Doktorsavhandling, statsvetenskap. Umeå universitet: Statsvetenskapliga institutionens skriftserie.
- Hopwood, B., Mellor, M., O'Brien, G. (2005). "Sustainable Development: Mapping Different Approaches." *Sustainable Development*, issue 13, 38–52.
- Hugé, J., Waas, T., Dahdouh-Guebas, F., Koedam, N. (2013). "A discourse-analytical perspective on sustainability assessment: interpreting sustainable development in practice." *Sustainable Development*, issue 8:187–198
- Leal Filho, W., Azeiteiro, U., Alves, P. Pace, M. Mifsud, L. Brandli, S., Caeiro, S., Disterheft, A. (2017). "Reinvigorating the sustainable development research agenda: the role of the sustainable development goals (SDG)". *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*: 1-12.
- McKenzie, S. (2014). "Social Sustainability: towards some definitions." *Hawke Research Institute Working Paper Series*, Nr 27. University of South Australia: Magill.
- Morelli, J. (2011). "Environmental Sustainability: A Definition for Environmental Professionals," *Journal of Environmental Sustainability*: Vol. 1:Issue 1. DOI: 10.14448/jes.01.0002
- Morris, M. (2012). "Sustainability: An Exercise in Futility." *International Journal of Business and Management*. Vol. 7, No. 2.
- Pradhan, P., Costa, L., Rybskil, D., Lucht, W., Kropp, J. (2017). "A Systematic Study of Sustainable Development Goal (SDG) Interactions." *Earth's Future*, Vol. 5, s. 1169–1179.
- Robinson, J. (2004). "Squaring the circle? Some thoughts on the idea of sustainable development." *Ecological Economics*. Vol. 48, Issue 4, s. 369-384.
- Spangenberg, J.H. (2005). "Economic sustainability of the economy: concepts and indicators". *International Journal for Sustainable Development*. Vol. 8, Nos. 1/2, s. 47–64.
- Weber, H. (2017). "Politics of 'Leaving No One Behind': Contesting the 2030 Sustainable Development Goals Agenda". *Globalizations*, Vol. 14, Nr. 3, s. 399-414

Weitz, N., Carlsen, H., Nilsson, M., Skånberg, K. (2017). "Towards systemic and contextual priority setting for implementing the 2030 Agenda". *Sustainability Science*, Nr. 13, s. 531–548.

Internetkällor

Agenda 2030-delegationen (u.å.a.). *Frågor och svar*. Hämtad 2018-11-09 från <https://agenda2030delegationen.se/agenda-2030/fragor-svar/#vad-betyder-det-att-malen-ar-integrerade-och-odelbara>

Agenda 2030-delegationen (u.å.b.) *Om agendan*. Hämtad 2018-11-12 från <https://agenda2030delegationen.se/agenda-2030/om-agendan/>

Agenda 2030-delegationen (u.å.c.). *Lärande exempel*. Hämtad 2018-11-12 från <https://agenda2030delegationen.se/agenda-2030/larande-exempel/>

Agenda 2030-delegationen (2018). *Agenda 2030 kan bara nås genom lokalt genomförande - hur blir alla kommuner aktiva?* Hämtad 2018-11-12 från <http://program.almedalsveckan.info/54535>

Ekonomifakta (u.å.). *Din kommun i siffror – Värnamo*. Hämtad 2018-11-28 från <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/?region=0683>

EU-kommissionen (u.å.). *EU:s strategi för hållbar utveckling*. Hämtad 2018-12-08 från https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/global-topics/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_sv

FN-förbundet (2012). *Hållbar utveckling*. FN-fakta nr 2/12. Hämtad 2018-12-12 från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/faktablad/>

FN (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. Hämtad 2018-12-01 från <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

FN (2015). *Millennium Development Goals Report 2015*. Hämtad 2018-11-30 från <http://www.un.org/millenniumgoals/news.shtml>

Regeringskansliet (u.å.). *Agenda 2030: att förändra vår värld*. Stockholm. Hämtad 2018-11-09 från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-for-hallbar-utveckling/>

Regeringskansliet (2018). *Handlingsplan Agenda 2030, 2018–2020*. Stockholm. Hämtad 2018-11-09 från <https://www.regeringen.se/rapporter/2018/06/handlingsplan-agenda-2030/>

Ramboll (2018). *Intervjustudie Genomförandet av Agenda 2030 i kommuner och regioner*. Hämtad 2018-12-12 från <https://agenda2030delegationen.se/blogg/en-studie-okad-kunskap-om-det-lokala-och-regionala-genomforandet-av-agenda-2030/>

Statistiska centralbyrån (2017). *Om statistikbaserad uppföljning av Agenda 2030 – slutrapport*. Hämtad 2018-12-13 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/miljoekonomi-och-hallbar-utveckling/indikatorer-for-hallbar-utveckling/pong/publikationer/om-statistikbaserad-uppfoljning-av-agenda-2030---slutrapport/>

Statistiska centralbyrån (2018). *Kommuner i siffror*. Hämtad 2018-11-25 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=0683&region2=00>

Sveriges kommuner och landsting (u.å.). *Guider i arbetet med Agenda 2030*. Hämtad 2018-11-25 från <https://skl.se/demokratiledningstyrning/euinternationellt/agenda2030/guiderarbetamedagenda2030.9720.html>

Sveriges kommuner och landsting (2017). *Kommungruppsindelning 2017*. Hämtad 2018-11-25 från <https://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2051.html>

Sveriges kommuner och landsting (2018). *Nyckeltal ska stödja sektorns arbete med Agenda 2030*. Hämtad 2018-11-30 från <https://skl.se/tjanster/press/nyheter/nyhetsarkiv/nyckeltalskastodjasektornsarbetemedagenda2030.19044.html>

UNDP (u.å.). *Toolbox for localizing the sustainable development goals*. Hämtad 2018-12-01 från <http://localizingthesdgs.org/>

Bilaga 1. Kopplingar mellan Värnamo kommuns arbete och Agenda 2030

Läs tabellen såhär:

- Den första kolumnen (mål) innehåller de 17 globala målen samt de delmål som enligt bilaga XX bedömts som relevanta för Värnamo kommun.
- Den andra kolumnen (insats/brist) beskriver insatser eller brist på insatser som framkommit av intervjuer och/eller styrdokument. Svart text i denna kolumn innebär att det är en positiv insats, medan röd text signalerar bristande eller avsaknad av nödvändig insats.
- Den tredje kolumnen (påverkar) beskriver hur en insats påverkar andra delmål. Detta görs dels för respektive insats och dels som en sammanfattning per huvudmålområde (fetstilta siffror). Svart siffra betyder *synergi*, alltså att en positiv insats ger positiva effekter för ett annat område. Röd siffra innebär att bristande insats inom en fråga också gör det svårare att nå ett annat mål. Slutligen signalerar röd siffra med gul markeringsfärg *målkonflikt*, alltså att en insats som är positiv för målluppfyllelse för ett delmål inverkar negativt på något annat område.
- Den fjärde kolumnen (påverkas av) beskriver hur ett mål påverkas av insatser inom andra mål. Beskrivningen görs endast per målområde och ej på delmålnivå. Siffrorna tolkas på samma sätt som i kolumn tre.
- Den sista kolumnen (kommentar) innehåller förtydligande kommentarer om varför/hur vissa insatser anses påverka andra frågor.

Förkortningar:

B = Budget 2018 samt utblick 2019–2022

Informant = personlig intervju

JP = Jämställdhetsplan

MP = Miljöplan (Plan för Värnamo kommuns miljöarbete)

PI = Policy för integrationspolitik

ÖPK = Översiktsplan konsekvensanalys

ÖPP = Översiktsplan planförslag

Mål	Insats/brist	Påverkar	Påverkas av	Kommentar
Mål 1. Ingen fattigdom.		1: 2+, 1- 3: 2+ 8: 1-	2: 2+ 16: 1+, 1-	
1.2 Halvera andelen som lever i fattigdom enligt nationella definitioner.				
1.3 System för socialt skydd som omfattar en väsentlig andel av de utsatta.	Socialtjänst av god kvalitet: de som behöver en placering eller ek bistånd får det (och får ha kvar vissa tillgångar). Finns sociala sammanhang för många. (Informant 4)	1.2, 1.5, 3.4		
	Tom förra året ”tak över huvudet-garanti”, togs bort p.g.a. resursöverutnyttjande. Vi behöver flera olika boendeformer med mer eller mindre stöd. (Informant 4)	1.5, 3.4, 8.5		
1.5 Bygga upp motståndskraften och minska utsatta människors sårbarhet för ekonomiska, sociala och miljömässiga katastrofer.				
Mål 2. Ingen hunger.		1: 1+, 1- 2: 1+, 1- 13: 1+ 15: 1+, 1-	11: 3- 12: 4+ 16: 1+	
2.1 Avskaffa hunger och garantera alla, i synnerhet utsatta, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.				
2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga producenter genom tillgång till mark, kunskap, marknader m.m.				
2.4 Hållbara system för livsmedelsproduktion samt motståndskraftiga jordbruksmetoder för produktivitet, upprätthålla ekosystem, anpassning till klimatförändringar, och som förbättrar mark- och jordkvalitet.	I kommunens jordbruksmark verka för omläggning till ekologisk produktion. (ÖPP)	2.4, 15.1		
	Mångfald av sätt att närodla. Tillgången till bostadsnära odlingslotter på kvartersmark ska öka. (ÖPP)	1.5, 13.1		
	Saknas visioner om hur jordbruket ska behållas på sikt. Exploatering och nerläggning får negativa konsekvenser för biologisk mångfald och lokal livsmedelsproduktion. (ÖPK)	2.4, 13.1, 15.1		
Mål 3. God hälsa och välbefinnande.		3: 2+, 1- 4: 2+ 5: 2- 8: 1+, 1- 10: 1-	1: 1+, 1- 5: 1+, 2- 8: 1+ 9: 3+, 1- 10: 1+, 1-	

		11: 1+, 1-	11: 14+, 3-	
3.2 Inga barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas.			16: 1+, 2-	
3.4 Minska antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.	Nya idrottsanläggningar byggs. (ÖPK)	5.1		Risk för negativ jämställdhetseffekt om pojkars intressen prioriteras högre än flickors. (ÖPK)
	Brukarnas upplevda trygghet inom hemtjänsten går ner. (Informant 2)	10.2		
	Fungerande jobbcenter för unga målgrupp 16-25. (Informant 4)	3.4, 4.1, 4.4, 8.6		
	Flexibel arbetstid för att kunna kombinera arbete med föräldraskap (JP).	5c, 8.5		Effekten beror på om det leder till ojämnt uttag av ledighet. Kan dock vara bra för stressnivåer.
3.5 Förebygga och behandla drogmissbruk, inkl. narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.				
3.6 Halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.	Verka för att i landsbygd kunna säkert cykla och gå längs genomfartsvägar. (ÖPP)	3.4		
	Vägnätet på landsbygden ska hålla hög standard. (ÖPP)	3.4, 11.6, 11a		Negativa effekter om det leder till ökat bilåkande.
3.7 Alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård.				
3.9 Minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar av luft, vatten och mark.				
Mål 4. God utbildning för alla.		4: 1+ 5: 1+ 8: 1+ 9: 1+ 10: 1+ 12: 1+	3: 2+ 8: 1+	
4.1 Alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.				
4.2 Alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet.				

4.3 Alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning av god kvalitet till en överkomlig kostnad.				
4.4 Öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter för anständigt arbete och entreprenörskap.	Finnvedens Gymnasium fortsätter att utveckla sitt samarbete med näringslivet. (B)	8.3		
	Satsning på Campus Värnamo (högskole- & yrkesutbildning) fortsätter. Nära samverkan med näringsliv. (B)	4.1, 9.2		Positivt för 4.1 om lokalt campus leder till att fler utbildar sig.
4.5 Avskaffa könsskillnaderna inom utbildning och säkerställa tillgång till utbildning för utsatta personer.				
4.6 Alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna lär sig läsa, skriva och räkna.				
4.7 Alla studerande får kunskaper för att främja en hållbar utveckling.	Skolor arbetar aktivt med hållbar utveckling. (Vision)	12.8, ev. mål 5 & 10		Positivt för 5 & 10 om eleverna lär sig om jämställdhet, jämlikhet m.m.
4.a Utbildningsmiljöer som är anpassade för personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter.				
Mål 5. Jämställdhet.		3: 1+, 1-, 1- 5: 1+, 1-, 2- 8: 1+, 1- 10: 1+, 2- 16: 1+, 2-	3: 1- 8: 2+ 9: 2+ 10: 1- 11: 1+ 12: 1-	
5.1 Avskaffa diskriminering av alla kvinnor och flickor.	LSS-insatser ges i högre omfattning till män än till kvinnor. (Informant 2)	10.2		
	Ekonomiskt bistånd utbetalas ofta till mannen istället för hälften till varje part. (Informant 4)	5a, 10.2		
5.2 Avskaffa våld mot kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet.	I våldsamma relationer placeras ofta mamma & barn i kvinnojour. (Informant 4)	3.4		Gör att kvinnan/barnen slipper den våldsamma mannen = bra, men inte bra om kvinnojourplaceringen pågår för länge. (Informant 4)
5.3 Avskaffa skadliga sedvänjor t.ex. barnäktenskap, tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning.				

5.4 Värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster samt genom att främja delat ansvar inom hushållet.				
5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.	Antalet enkönsdominerade yrken inom kommunen har sänkts och ska fortsätta sänkas. Kan ev. använda positiv särbehandling vid anställning. (JP)	10.2		Insatsen kan anses vara positiv för både män och kvinnor.
5.6 Säkerställa tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter.				
5.b Öka användningen av gynnsam teknik för att främja kvinnors egenmakt.				
5.c Politik för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt.	Kommunen mer ojämsställda än snitt i yrkesval och politiker. (Informant 1)	5.5, 16.7		
	Inga trakasserier eller kränkande särbehandling ska förekomma (JP) Detta mål har dock ej nåtts (JP)	3.4, 5.5, 8.5, 16b 3.4, 5.5, 8.5, 16b		Positivt för 8.5 om det ses som en förutsättning för "anständiga arbetsvillkor"
Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla.		13: 2+ 14: 2+, 1-	12: 2+, 1- 13: 1+	
6.1 Tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.	Förbättra skyddet för kommunens huvudvattentäkt. Arbeta för att hitta ny vattentäkt för huvudvattenförsörjning. (ÖPP)	13.1		
6.3 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, minimera kemikalieutsläpp, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och öka återvinning och återanvändning.	Gjort stor investering i nytt avloppsreningsverk, ett av Europas mest miljövänliga system. (Informant 1 + Informant 2 + Informant 5)	13.1, 14.1		
	Färre VA-enheter. (ÖPK)	14.1, 14.1		Positivt för miljön där gamla ineffektiva enheter tas bort och negativa där nya anläggs. (ÖPK)
6.5 Integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.				
6.6 Skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.				
Mål 7. Hållbar energi för alla.		7: 1- 11: 3+, 1-	11: 1+	

	Fler solcellsanläggningar byggs under 2018 (B, Informant 5)	11.6		
7.2 Öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.	Kommunen avstyrker vindkraftsetablering för områden med höga värden för friluftsliv, natur, landskapsbild och bebyggelseutveckling. (ÖPP)	7.2, 11.4, 11.6		Rödmarkerat p.g.a. negativ koppling till produktion av förnybar energi. Kan dock vara positivt för t.ex. att skydda naturarv.
7.3 Fördubbla förbättringstakten för energieffektivitet.	Minska byggnaders energianvändning (MP). Vid ny bebyggelse ta hänsyn till områdets lokalklimat för att minska energiåtgång (ÖPP).	11.6		
Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.		3: 1+ 4: 1+ 5: 2+ 8: 4+ 9: 2+ 10: 3+ 11: 1+, 2- 12: 1-, 1- 13: 1-, 1- 15: 1-	1: 1- 3: 1+, 1- 4: 1+ 5: 1+, 1- 11: 1+ 12: 1+ 16: 1-	
8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 % per år i de minst utvecklade länderna.				
8.2 Högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bl.a. genom fokus på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.				
	Medel avsatta till näringslivssamverkan. (B)	9.2		
8.3 Politik som stödjer skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, innovation samt uppmuntra att små och medelstora företag växer.	Insatser för ökad handel och tillväxt. Exempelvis Gummifabriken - mötesplats för utbildning, näringsliv, kultur. Ska generera tillväxt. Teknikcenter för att skapa intresse för teknik och företagande i tidig ålder. (B)	4.4, 8.1, 9.2, 12.2, 13.3		Negativt för 12 och 13 under förutsättning att sambandet mellan tillväxt och klimatpåverkan ej bryts. (Gäller samtliga insatser som leder till ökad tillväxt).
8.4 Förbättra resurseffektiviteten i	Kommunen har ensidigt fokus på tillväxt/konsumtion. Går inte att diskutera	8.1, 12.2, 13.3, 15.9		Negativt under förutsättning att detta

konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.	tillväxtens problem. (Informant 2)			leder till ökade utsläpp.
8.5 Full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla, inkl. ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.	Mål om heltid som norm, bl.a. omsorgsnämnden har tillförts resurser. (B, JP)	3.4*, 5.5, 8.1, 10.3		Svårt att bedöma huruvida psykisk hälsa påverkas positivt/negativt av mer arbete.
	Handlingsplan för jämställda löner finns. Dock fortsatt utmaning. (JP)	5.5, 10.2		
8.6 Minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.				
8.8 Trygg och säker arbetsmiljö för alla, inkl. arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter och människor i otrygga anställningar.				
8.9 Hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.	Destinationsutveckling i form av naturkartan.se (B)	8.1, 11.6, 11.7		Konsekvenser beror på varifrån turisterna kommer, hur de tar sig dit m.m. Kan t.ex. vara positivt för 11.7 men negativt för 11.6.
	Satsning på besöksnäring utanför tätorterna. (ÖKK)	10.2, 11.6		Kan vara bra för kopplingar mellan stad och land, men kan generera mer biltrafik/utsläpp (ÖKK)
Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.		3: 2+, 1- 5: 1+ 9: 1- 10: 1+, 1- 11: 5+, 1-	4: 1+ 8: 2+ 11: 2+	
9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och infrastruktur av hög kvalitet, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.	Utbyggnad av gång- och cykelvägar. Cykelstrategi ska tas fram. (B)	3.4, 3.9, 5c, 11.6, 11a.		Positivt för jämställdhet eftersom kvinnor går/cyklar i högre utsträckning än män.
	Arbete för att höghastighetsjärnväg förläggs i regionen. Pendlingsresor med tåg positivt för klimatet, men det går åt stora resurser för transporterna. Långpendling sällan socialt och ekonomiskt positivt för kommunen. (ÖPK)			Positiva/negativa konsekvenser svåra att bedöma, beror på skillnad mot utgångsläget och var stationen annars hade förlagts.

	Saknas insatser såsom att bilfria zoner, upphandlingskrav, infrastruktur som främjar fossilfria transportmedel. De flesta åtgärderna gäller persontrafik med bil, medan den tunga trafiken är en större miljöbelastning och ökar. (ÖPK)	3.9, 9.1, 11.6		
9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster samt deras integrering i marknader.				
9.4 Rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler miljövänliga tekniker.				
9.5 Förbättra forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet, bl.a. genom att uppmuntra innovation och öka andelen som arbetar med FoU liksom offentliga och privata utgifter för FoU.				
9.c Öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik.	Upphandlingsförvaltningen har stor andel Skypemöten och vill få leverantörer att jobba med detta, kan se en ökad acceptans. (Informant 3)	11.6		Kanske inte ett sätt att öka tillgången till IKT, men att öka användningen av det.
	Utbyggnad av tele- och datanätet. Positivt för delaktighet, jämlikhet, kan ge företag möjlighet att etablera sig i glesbygd och att arbeta hemifrån. (ÖPK)	10.2, 10.2, 11a		De som inte lätt tar till sig ny teknik riskerar dock att få svårare att delta aktivt i samhället med ökad digitalisering. (ÖPK)
Mål 10. Minskad ojämlikhet.		3: 1+, 1- 5: 1- 10: 1+ 11: 1+, 1-	3: 1- 5: 1+, 2- 8: 3+ 9: 1+, 1- 11: 4+, 2- 16: 4+, 3- 17: 2+	
10.1 Inkomstillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.				
10.2 Alla, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.	Kommunen ska motverka externhandelsetableringar: bra för gatulivet och för tillgängligheten för personer utan bil. (ÖPK)	3.9, 11.6, 11.6		Utsläppseffekt beror på om de konsumtionsrelaterade utsläppen ökar mer än vad de transportbaserade utsläppen minskar. Dessutom osäkra

				långsiktiga effekter på bilismen då allt fler inköp troligtvis kommer ske via internet. (Workshop)
	Målgruppen (utrikes födda m.fl.) ska vara delaktiga i integrationsarbetet. (PI)	10.7		Kan troligtvis ge fler positiva effekter men då djupare information saknas är det svårt att dra fler slutsatser.
	Kommunen generellt svaga inom jämställdhet, HBTQ & jämlikhetsfrågor. Ökad ojämlikhet vår stora utmaning. (Informant 5, Informant 1, Informant 4)	3.4, 5c		
10.3 Lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bl.a. genom att avskaffa diskriminerande lagar och praxis.				
10.4 Politik, främst inom finans-, löne- och socialskydd, och successivt uppnå ökad jämlikhet.				
10.7 Ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer.				
Mål 11. Hållbara städer och samhällen.		2: 3- 3: 13+, 3- 5: 2+ 7: 1+ 8: 1+ 9: 2+ 10: 4+, 2- 11: 6+, 1-, 4- 12: 1+ 13: 2+, 1- 15: 4+, 2- 16: 1+	3: 1+, 1- 7: 3+, 1- 8: 1+, 2- 9: 4+, 1- 10: 1+, 1- 12: 6+, 1-, 1- 13: 2+, 1- 15: 2+, 2- 16: 1	
11.1 Tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster.	Vid intressekonflikter ska stadsutveckling vara ett vägande skäl för att ianspråka jordbruksmark om alternativ lokalisering saknas. (ÖPP)	2.4, 2.5, 11.1, 15.5		
	Verka för en blandning av upplåtelseformer för socialt och ekonomisk attraktiva livsmiljöer. (ÖPP)	10.2		
	Värnamo stad ska expandera. (ÖPK)	2.4, 11.6, 11.7, 15.5		Expansion kan komma i konflikt med naturvård, samhällsutveckling och ek. intressen. (ÖPK) Negativa

				effekter om t.ex. jordbruksmark görs om till bostäder. Om inflyttning ist sker längre bort från stadskärnan finns dock risk för längre transporter m.m.
	Framtida problem med bostäder för nyanlända och andra med knappa resurser då de bostäder som byggs är för dyra. (Informant 4)	10.2, 11.1		
11.2 Tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga och hållbara transportsystem. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos utsatta.	Fossilfri fordonsflotta vid kommunens bilpool (B + Informant 2 + Informant 3 + Informant 4)	3.9, 11.6		
	Bostadsbebyggelse ska förläggas med tanke på att underlätta pendling med kollektivtrafik och cykel. GC-vägar ses som prioriterat bilvägar. (ÖPP)	3.4, 3.9, 5c, 11.6		
	Elbussar i centrum sedan 2016. (B, Informant 1 + Informant 2)	3.9, 5c, 9.1		Positivt för jämställdhet eftersom kvinnor åker kollektivt i högre utsträckning än män.
	Förskolor och skolor bör förläggas inom gång- eller cykelavstånd från bostäder och i kollektivtrafikstråk med möjligheter att hämta och lämna barn på ett trafiksäkert sätt. (ÖPP)	3.4, 3.6, 3.9		
11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar.	Värnamos stadsutvecklingsprojekt: tillsammans med medborgarna och Värnamo City. (B)	16.7		
	Kommunen positiv till förtätning på höjden. (ÖPP)	11.6, 3.4, 3.6, 3.9		Buller i tätorterna kommer öka p.g.a. fler tunga transporter och den uttalade inriktningen på förtätning av tätorterna. (ÖPK)
11.4 Skydda och trygga världens kultur- och naturarv.	Vid ändringar eller nya bebyggelser ska särskild hänsyn tas till kulturmiljöns värden. (ÖPP)	3.4, 11.1		Neg för 11.1 då det kan vara svårt att kombinera bevarande av natur & kultur med bostadsbyggnad.
	Ökad andel skyddad natur ska eftersträvas. (MP)	11.1, 11.7, 15.1, 15.5		Neg för 11.1 då det kan vara svårt att kombinera bevarande av natur & kultur

				med bostadsbyggande.
	Kommunalt naturreservat ett tecken på att ligga i framkant. Dock bristande tillgänglighet och kopplingar till andra områden. (Informant 5)	8.9, 11.7 , 15.1, 15.5		Neg för 11.1 då det kan vara svårt att kombinera bevarande av natur & kultur med bostadsbyggande.
11.5 Minska antalet människor och de ekonomiska förlusterna (lägre BNP) till följd av katastrofer. Särskilt fokus på att skydda utsatta.	Elddistribution & tele- och datakommunikation utförs på ett stabilt sätt utifrån naturhändelser. (ÖPP)	13.1		
11.6 Minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bl.a. genom luftkvalitet och hantering av kommunalt och annat avfall.	Tillvarata utvecklingspotential för biogas. Andelen fossilfria bränslen ska öka. (ÖPP, MP)	7.2, 12.5		
11.7 Tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor, barn, äldre och funktionsnedsatta.	Utomhusmiljö för skolor ska erbjuda skugga och inte vara bullerutsatta. (ÖPP)	3.4		
	Vid utveckling av badplatser ska tillgängligheten för funktionsnedsatta och barn säkerställas. (ÖPP)	3.4, 3.6, 10.2		
	Boende för äldre, gruppboende och serviceboende ska ha närhet till grönområden. (ÖPP)	3.4, 10.2		
	Tillgängliggöra infrastrukturen till/inom friluftsområden genom vandringsleder, info och funktionsplatser. (ÖPP)	3.4, 9.1, 11a		
	Utveckling av tätortsnära naturområden. (ÖPK)	3.4, 15.5		Bra för folkhälsa och trivsel, men kan medföra parklika miljöer som är mindre attraktiva för djur och växter = konsekvenser beror på utformning. (ÖPK)
11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden och landsbygd.	Kommunen inte så intresserad av att utveckla landsbygden, vill växa runt E4:an. (Informant 4) Satsningen på vissa områden får negativa konsekvenser för samhällsservice i andra delar. Medför dock att större yta långsiktigt har tillgång till samhällsservice. (ÖPK)	10.2, 10.2		

11.b Öka det antal städer som genomför planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.	Vidta hänsyn vid planering till den ökade risken för översvämning. Klimatanpassning ska vara en självklar del i planering av, samt arbetet med, bebyggelse och livsmiljöer. (MP, ÖPP)	13.1		
	Kommunen behöver förbättra sitt arbete med klimatanpassning (Informant 5).	13.1		
Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion.		2: 4+ 3: 2+ 5: 1- 6: 2+, 1- 8: 1+ 10: 1- 11: 7+, 2- 12: 1+, 3- 13: 1+ 14: 1+ 15: 2+, 1-, 1-	4: 1+ 8: 1-, 1- 11: 1+ 15: 1- 16: 1+	
12.2 Hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.				
12.3 Halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan.	Stor andel matsvinn på särskilda boenden. Beror delvis på att annan förvaltning lagar maten och felaktig budgetberäkning. (Informant 2)	11.6, 12.2		
12.4 Miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, samt minska utsläppen av dem.	Utsläpp av miljö- och hälsovådliga ämnen samt andelen kemikalier med farliga egenskaper i våra verksamheter ska minska (MP)	6.3, 11.6, 14.1		Effekter beror på omfattning av minskningen samt hur det görs.
	Samla in mera sorterat avfall from 2018 genom samarbete mellan GGVV kommunerna. (B) Källsortering med separat matavfall införs 2019 (ÖPP, Informant 5)	11.6, 12.2		
12.5 Minska mängden avfall genom att förebygga, återanvända och återvinna avfall.	Kommunen ska betrakta avfall som en resurs. (ÖPK)	6.3, 6.3, 11.6, 15.5, 15.5		Bra ur hållbarhetsperspektiv men kräver försiktighet då mycket avfall innehåller föroreningar som genom återvinning kan spridas. (ÖPK) = risk för neg effekt på 6.3 & 15.5
12.6 Uppmuntra företag att integrera hållbarhetsinfo i sin rapporteringscykel.				

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder.	Satsning på svensk närproducerad mat, fairtrade-märkta och ekologiska livsmedel. (B samt MP)	2.3, 2.4, 13.1		Stärka svensk/lokal produktion kan bidra till högre resiliens vid t.ex. globala matkriser.
	Varudistributionscentral med samlastning av gods till kommunens verksamheter = minskning av transport (bl.a. runt skolor), effektivitetsvinster. (Informant 3)	3.6, 3.9, 8.2, 11.6		
	Tydlig politisk prioritering inom livsmedelsupphandling. (Informant 3)	2.3, 2.4		
	Vi behöver bredda vårt perspektiv på hållbarhet i upphandling. Mest fokus på livsmedel och CO2-utsläpp idag. (Informant 3)	5c, 10, 11.6		Negativt att i låg utsträckning se till social hållbarhet (t.ex. jämställdhet, jämlikhet) i upphandling.
	Vissa förvaltningar använder fortfarande plastmuggar/engångsartiklar. Saknas politiska beslut mot detta. (Informant 4 + Informant 2)	11.6, 12.2, 12.7, 15		
12.8 Alla har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.	Satt upp skyltar om ekosystemtjänster längs Lagan (Informant 6, hemsida)	15.5		
	Medarbetare och medborgare ska stimuleras till hållbart beteende genom info och utbildning (MP) Kulturnämnden ska öka medborgarnas kunskaper och medvetenhet om frågor som rör klimat och miljö. (Vision)	11.6		Svårt att bedöma konsekvenser pga begränsad information.
12.b Övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.				
Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna.		6: 1+ 11: 1+, 1- 15: 1+	2: 1+, 1- 6: 2+ 8: 1-, 1- 11: 2+, 1- 12: 1+ 15: 1-	
13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer.	Vid behov etablera nya vattendrag/våtmarker för att minska konsekvenser av klimatförändringarna samt för att öka rekreativa värden och naturvärden. (ÖPP)	6.6, 11.1, 11.5		Ev. svårt att kombinera med stadsutbyggnad.
	Kommunen ska fastställa en metod för grönytekomensation. (ÖPP, Informant 6)	15.5		Dock ev. negativt för klimat/biologisk mångfald om det blir

				lättare att exploatera grönområden.
13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och kapaciteten för begränsning av klimatförändringar, dess konsekvenser, klimatanpassning samt tidig varning.				
Mål 14. Hav och marina resurser.			6: 2+, 1- 12: 1+	Här kan ev. avloppsreningsystem et vara relevant, eller andra utsläpp från kommunen med koppling till hav. Pga bristande information görs dock ingen analys.
14.1 Minska föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet.				
Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald.			11: 1+, 2- 12: 1- 13: 1- 14: 2+ 15: 2+, 1-	2: 1+, 1- 8: 1- 11: 5+, 2- 12: 2+, 1- 13: 1+
15.1 Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster.	Genom att några sjönära områden avsätts för exploatering skyddas indirekt andra områden. (ÖPK)	11.6, 12.2, 13.1, 15.5		Ökar dock belastningen på närliggande ytvatten genom ökad avrinning från hårdgjorda ytor vilket kan medföra ökad förorening (ÖPK).
	Vattendrag och våtmarker i anslutning till tätorter ska bevaras och utvecklas. (ÖPP)	11.1, 11.6, 14.1		Ev. svårt att kombinera med förtätning av städer
	Vatten med dålig ekologisk status: verka för att tekniska fiskvägar vid vandringshinder tillkommer, samt för restaurering av vattendragets naturliga fåra. (ÖPP)	14.4		
15.2 Hållbart brukande av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och öka återbeskogningen i hela världen.	Endast biodrivmedel utan palmolja eller PFAD ska användas	15.2		Palmoljaplantager bidrar till skövling av regnskog m.m.

15.5 Minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och förebygga utrotning av hotade arter.	Biologiska värden som förlorats till följd av exploatering ska kompenseras. (MP) 15.1			
15.9 Integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planeringsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.				
15.a Öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.				
Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen.		1: 1+, 1- 2: 1+ 3: 1+, 2- 8: 1- 10: 4+, 2-, 1- 11: 1+ 12: 1+ 16: 2+	5: 2- 11: 1+	
16.1 Minska alla former av våld och dödligt våld överallt.				
16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld eller tortyr mot barn.				
16.5 Minska alla former av korruption och mutor.				
16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.	Mycket god kontroll över ekonomin, god ordning & reda i styrdokument. (Informant 1, Informant 2)	16.5		
	Behövs tydligare politisk styrning kring vad man vill uppnå. (Informant 3, Informant 4, Informant 2)			OBS: övriga respondenter höll ej med om detta.
	Behövs tydligare politik för att ställa krav på människor inom socialtjänsten, t.ex. hårdare mål kopplat till arbetsmarknadsenheten. (Informant 4)	1.2, 1.3, 3.4, 8.1		Svårbedömda konsekvenser. Kan tänkas vara positivt att stor andel msk omfattas av trygghetssystem men negativt för inkomst och hälsa om de fastnar där.
16.7 Lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.	Bra samarbete i landsbygdsdialoger (Informant 1 + Informant 6), men når inte grupper som känner sig utanför. (Informant 1)	10.2, 10.2, 16.6		Även positiv grund för 11.3 om man vill utveckla konceptet till Värnamo stad.

	Livsmedelsdialog lett till att upphandlingen delats upp = avtal med lokala leverantörer. (Informant 3)	2.3, 11.6, 12.7		Positivt för klimatpåverkan om det kräver mindre transporter eller på annat sätt minskar utsläpp jmf med andra leverantörer
	En ungdomssamordnare anställs för att öka ungdomars delaktighet. (B)	3.4, 10.2		
	Medborgarinitiativ införs. (B)	10.2		
	Främja mångfald i det personalpolitiska arbetet / kompetensutvecklingsinsatser inom kommunen i interkulturella frågor. (PI)	10.2		
	Kommunens anställda inte representativa gällande utrikes födda. (Informant 1)	10.2		
	Ekonomi styr mer än t.ex. utsatta elever; då krävs inte handlingsplaner i samma utsträckning som om en budget inte hålls. (Informant 1)	3.4, 10.2		
16.b Genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.				
Mål 17. Genomförande och partnerskap.		10: 2+ 17: 1-		
17.16 Partnerskap som utbyter kunskap och finansiella resurser för att bidra till hållbar utveckling, främst i utvecklingsländer.	Kommunen har för lite samverkan med andra länder. (Workshop)	17.17		
17.17 Offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.	Utåtriktade evenemang med miljötema ska i hög utsträckning arrangeras i samarbete med andra organisationer och föreningsliv. (MP)	10.2		Positivt för jämlikhet under förutsättning att civilsamhället är bättre än kommunen på att nå/engagera utsatta grupper
	Välfungerande samverkan med civilsamhället. (Informant 4 + Informant 1)	10.2		Positivt för jämlikhet under förutsättning att civilsamhället är bättre än kommunen på att nå/engagera utsatta grupper

Bilaga 2. Relevanta mål för Värnamo kommun

Läs tabellen såhär:

- Ljusgrå & genomstruken markering: ej relevant utifrån SCB:s bedömning.
- Genomstruken text: ej relevant då det inte ingår inte i det kommunala uppdraget.
- Övriga rader: anses vara relevant för Värnamo kommun.

Mål 1. Ingen fattigdom. (3 av 7 relevanta delmål)
~~1.1 Avskaffa den extrema fattigdomen (leva på mindre än 1,25 US-dollar per dag.)~~
1.2 Halvera andelen som lever i fattigdom enligt nationella definitioner.
1.3 System för socialt skydd som omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.
~~1.4 Säkerställa att alla, i synnerhet utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till tjänster, arv, naturresurser, teknik, finansiella tjänster samt möjlighet att äga mark/egendom.~~
1.5 Bygga upp motståndskraften och minska utsatta människors sårbarhet för klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga katastrofer.
~~1.a Resursmobilisering i syfte att ge utvecklingsländerna medel för att genomföra politik för att avskaffa fattigdom.~~
~~1.b Sunda policyramverk på nationell, regional och internationell nivå: utvecklingsstrategier som stödjer fattiga och tar hänsyn till jämställdhet, för att stödja investeringar för att avskaffa fattigdom.~~
Mål 2. Ingen hunger. (3 av 8 relevanta delmål)
2.1 Avskaffa hunger och garantera alla, i synnerhet utsatta, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.
~~2.2 Avskaffa undernäring, t.ex. tillväxthämning bland barn under fem år, tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.~~
2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet för småskaliga livsmedelsproducenter, inklusive genom tillgång till mark, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.
2.4 Hållbara system för livsmedelsproduktion samt motståndskraftiga jordbruksmetoder för bättre produktivitet, upprätthålla ekosystem, anpassning till klimatförändringar, och som förbättrar mark- och jordkvaliteten.
~~2.5 Upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, växter, djur. Rättvis fördelning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed traditionell kunskap.~~
~~2.a Öka investeringarna i infrastruktur på landsbygden, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna.~~
~~2.b Förhindra handelsbegränsningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att avskaffa exportsubventioner, i enlighet med mandatet för Doharundan.~~
~~2.c Väl fungerande marknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till marknadsinformation, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser~~
Mål 3. God hälsa och välbefinnande. (6 av 13 relevanta delmål)
3.1 Minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar.
3.2 Inga barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas.

~~3.3 Utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.~~
3.4 Minska antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.
3.5 Förebygga och behandla drogmissbruk, inkl. narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.
3.6 Halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.
3.7 Alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård.
~~3.8 Allmän hälso- och sjukvård för alla.~~
3.9 Minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar av luft, vatten och mark.
~~3.a Stärka genomförandet av WHO:s ramkonvention om tobakskontroll i alla länder.~~
~~3.b Stödja forskning om läkemedel mot sjukdomar som främst drabbar utvecklingsländer.~~
~~3.c Stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatser för personal i utvecklingsländerna.~~
~~3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet för tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.~~
Mål 4. God utbildning för alla. (8 av 10 relevanta delmål)
4.1 Alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.
4.2 Alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet.
4.3 Alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning av god kvalitet till en överkomlig kostnad.
4.4 Öka det antal ungdomar och vuxna som har färdigheter för anständigt arbete och entreprenörskap.
4.5 Avskaffa könsskillnaderna inom utbildning och säkerställa tillgång till utbildning för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.
4.6 Alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna lär sig läsa, skriva och räkna.
4.7 Alla studerande får kunskaper för att främja en hållbar utveckling, t.ex. hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, icke-våld, globalt medborgarskap, kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.
4.a Utbildningsmiljöer som är anpassade för personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter.
~~4.b Öka antalet stipendier som kan sökas av personer från utvecklingsländer för studier inom högre utbildning.~~
~~4.c Öka tillgången på utbildade lärare, särskilt i de minst utvecklade länderna.~~
Mål 5. Jämställdhet (8 av 9 relevanta delmål)
5.1 Avskaffa diskriminering av alla kvinnor och flickor.
5.2 Avskaffa våld mot kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet.
5.3 Avskaffa skadliga sedvänjor t.ex. barnåktenskap, tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning.
5.4 Värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.
5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter.
~~5.a Reformerna för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark/egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser.~~
5.b Öka användningen av gynnsam teknik för att främja kvinnors egenmakt.
5.c Politik för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt.
Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla. (5 av 8 relevanta delmål)
6.1 Tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.
~~6.2 Alla har tillgång till sanitet och hygien, framförallt kvinnor samt utsatta.~~
6.3 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, minimera kemikalieutsläpp, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och öka återvinning och återanvändning.
6.4 Effektivisera vattenanvändningen, säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och minska antal människor med vattenbrist.
6.5 Integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.
6.6 Skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.
~~6.a Utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten- och sanitetsrelaterade verksamheter och program.~~
~~6.b Stärka lokalsamhällellnas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.~~
Mål 7. Hållbar energi för alla. (2 av 5 relevanta delmål)
~~7.1 Allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.~~
7.2 Öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.
7.3 Fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.
~~7.a Internationellt samarbete och investeringar för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi och renare fossilbränslebaserad teknik.~~
~~7. Bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna.~~
Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. (9 av 12 relevanta delmål)
8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 % per år i de minst utvecklade länderna.
8.2 Högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bl.a. genom fokus på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.
8.3 Politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, innovation samt uppmuntra att små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin.
8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring med de utvecklade länderna i tåten.
8.5 Full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.
~~8.7 Avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att barnarbete, inklusive barnsoldater, upphör.~~
8.8 Trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.
8.9 Hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.
~~8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.~~
~~8.a Öka det handelsrelaterade stödet till utvecklingsländerna.~~
~~8. Utarbeta global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.~~
Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. (5 av 8 relevanta delmål)
9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och infrastruktur av hög kvalitet, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.
~~9.2 Inkluderande och hållbar industrialisering. Öka industrins andel av sysselsättning och BNP, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.~~
9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster samt deras integrering i marknader.
9.4 Rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler miljövänliga tekniker.
9.5 Förbättra forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att uppmuntra innovation och öka andelen som arbetar med FoU liksom offentliga och privata utgifter för FoU.
~~9.a Utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd.~~
~~9.b Stödja teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna.~~
9.c Öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till internet i de minst utvecklade länderna.
Mål 10. Minskad ojämlikhet. (5 av 10 relevanta delmål)
10.1 Inkomsttillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.
10.2 Alla, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.
10.3 Lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning och praxis.
10.4 Politik, främst inom finans-, löne- och socialskydd, och successivt uppnå ökad jämlikhet.
~~10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut.~~
~~10.6 Stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i internationella institutioner.~~
10.7 Ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer.
~~10.a Genomföra principen om differentierad behandling för utvecklingsländerna i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.~~
~~10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska~~

direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst.
~~10.e Minska transaktionskostnaderna för migranters remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.~~
Mål 11. Hållbara städer och samhällen. (9 av 10 relevanta delmål)
11.1 Tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.
11.2 Tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga och hållbara transportsystem. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer.
11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar.
11.4 Skydda och trygga världens kultur- och naturarv.
11.5 Minska antalet människor som drabbas av katastrofer. Minska de ekonomiska förlusterna (lägre BNP) till följd av sådana katastrofer. Särskilt fokus på att skydda utsatta.
11.6 Minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
11.7 Tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.
11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden och landsbygd genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.
11.b Öka det antal städer som genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.
~~11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.~~
Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion. (8 av 11 relevanta delmål)
~~12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till deras utveckling och förutsättningar.~~
12.2 Hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
12.3 Halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.
12.4 Miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, samt minska utsläppen av dem i syfte att minimera konsekvenser för hälsa och miljön.
12.5 Minska mängden avfall genom att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora, att integrera hållbarhetsinfo i sin rapporteringscykel.
12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder.
12.8 Alla har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
~~12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.~~
12.b Övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.
~~12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas behov och minimera negativa effekter på deras~~

utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna. (2 av 5 relevanta delmål)

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och kapaciteten för begränsning av klimatförändringar, dess konsekvenser, klimatanpassning samt tidig varning.

13.a Fullfölja åtagandet som de utvecklade länder i FN:s ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande att mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen för att tillgodose utvecklingsländernas behov av begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna

Mål 14. Hav och marina resurser. (1 av 10 relevanta delmål)

14.1 Minska föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet.

14.2 Skydda marina ekosystem samt återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda havsförurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Stoppa överfiske, olagligt fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden.

14.5 Skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena.

14.6 Förbjuda fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske, med erkännande av att en ändamålsenlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna.

14.7 Öka den ekonomiska nyttan för små önationer och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bl.a. genom hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna.

14.b Tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven genom internationell rätt.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald. (4 av 12 relevanta delmål)

15.1 Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden.

15.2 Hållbart brukande av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och öka återbeskogningen i hela världen.

15.3 Bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

15.4 Bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser.
15.7 Stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från djur och växter.
15.8 Förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenekosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.
15.9 Integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.
15.a Öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.
15.b Resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk.
15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt och illegal handel, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.
Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen. (6 av 12 relevanta delmål)
16.1 Minska alla former av våld och dödligt våld överallt.
16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld eller tortyr mot barn.
16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.
16.4 Minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.
16.5 Minska alla former av korruption och mutor.
16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.
16.7 Lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.
16.8 Stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.
16.9 Juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.
16.10 Allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.
16.a Stärka nationella institutioner i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.
16.b Genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.
Mål 17. Genomförande och partnerskap. (1 av 19 relevanta delmål)
17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive internationellt stöd till utvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter.
17.2 De utvecklade länderna ska fullfölja sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd.
17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från olika källor.
17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att främja skuldfinansiering, skuldlättnad samt åtgärda kraftigt skuldyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuldbördan.
17.5 Investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.
17.6 Stärka nord-syd-samarbetet, syd-syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och tillgången till vetenskap, teknik och innovation samt öka

kunskapsutbytet, i synnerhet på FN-nivå, och genom global mekanism för teknikfrämjande.
17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor.
17.8 Operationalisera mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik.
17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för planer för att genomföra målen för hållbar utveckling.
17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för WHO, inklusive utvecklingsagendan från Doha.
17.11 Öka utvecklingsländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.
17.12 De minst utvecklade länderna bereds varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde.
17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bl.a. genom och samstämmig politik.
17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.
17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme att genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.
17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap som utbyter kunskap och finansiella resurser, för att bidra till hållbar utveckling, i synnerhet utvecklingsländer.
17.17 Offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.
17.18 Öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna för att öka tillgången på uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.
17.19 Utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.

Bilaga 3. Intervjufrågor

Bakgrundsfrågor

1. Berätta lite om vad din sektor/avdelning arbetar med.
2. Vad innebär ditt uppdrag?
3. Hur länge har du haft den positionen?

Kännedom om Agenda 2030 och hållbar utveckling generellt

4. Vad tänker du på när du hör ordet ”hållbar utveckling”?
5. Hur väl känner du till innehållet i Agenda 2030?

Hållbar utveckling inom Värnamo kommun och din avdelning

6. Vilka områden inom hållbar utveckling (HU) anser du är viktigast för Värnamo kommun att arbeta med?
7. Vilka HU-frågor anser du att Värnamo kommun har kommit längst med?
8. Inom vilka HU-frågor saknar du insatser?
9. Hur upplever du politikens intresse för/pådrivning av HU-frågor?
10. Hur arbetar din avdelning med HU? (T.ex. specifika insatser? Vilka personer är mest involverade? Personalens vilja och kapacitet? Samarbete med andra avdelningar?)
11. Vilka HU-frågor/insatser har din avdelning kommit längst med?
12. Finns det HU-frågor som varit svårare att arbeta med/som du vill att ni jobbar mer med?

Konflikter och synergier

13. Kan du se mål/delmål som förstärker varandra inom agendan? (När ni gör insatser inom mål X så bidrar det också till uppfyllelse av mål Y)
14. Kan du se konflikter mellan mål/delmål inom agendan? (När ni gör insatser inom mål X så blir det svårare att uppnå mål Y)

Avslutning

15. Något annat du vill tillägga?